

آباد و دفاع

درس ۱ امنیت پایدار

کلیدواژه

امنیت، تهدید، تهاجم، صلح

مفاهیم آموزش

۱- امنیت عبارت است از دور بودن از خطراتی که علیه منافع مادی و ارزش‌های معنوی ما وجود دارد.

(۱) امنیت جسمی و فردی: کسی که بیمار می‌شود، ایمنی بدنش در مقابل ویروس‌های بیماری‌زا کاهش یافته است.

(۲) امنیت خانوادگی: در یک مجتمع مسکونی، یکی از ساکنان از دست همسایه‌اش امنیت و آسایش ندارد.

(۳) امنیت محلی: خطر طغیان رودخانه مجاور روستا، اهالی را نگران کرده است.

(۴) امنیت شهری: آلودگی هوا، موجب سلب امنیت خاطر و آرامش ساکنان یک شهر شده است.

(۵) امنیت ملی: ساکنان غزه در فلسطین اعلام می‌کنند که رژیم اشغالگر قدس با بمباران مناطق مسکونی برای آنها امنیتی باقی نگذاشته است.

(۶) امنیت منطقه‌ای: رسانه‌های ایران اعلام می‌کنند که حضور ناوهای آمریکایی در خلیج فارس، امنیت این منطقه را به هم زده است.

(۷) امنیت جهانی: بنابر اعلام سازمان ملل متحد، گرم شدن کره زمین امنیت ساکنان آن را در مخاطره قرار داده است.

۳- کوچک‌ترین سطح امنیت، امنیت فردی یا جسمی و بزرگ‌ترین سطح آن، امنیت جهانی است، اما مهم‌ترین آنها، امنیت ملی است.

۴- امنیت ملی وضعیتی است که در آن یک کشور بتواند منافع و ارزش‌های حیاتی خود، مانند تمامیت ارضی، جان مردم، ارزش‌های دینی و ملی و... را در برابر تهدیدات داخلی و خارجی حفظ کند.

(۱) حفظ سرزمین و استقلال کشور

(۲) حفظ ارزش‌های دینی و ملی

(۳) حفظ ثبات سیاسی و اقتصادی کشور

(۴) تحقق رفاه عمومی مردم

(۵) ایجاد آسایش برای مردم در مقابل خطرات بیگانگان

۵- اهداف اصلی امنیت ملی

۶- هرگاه کشوری بتواند از نظر داخلی و بین‌المللی به همه تهدیدات در ابعاد مختلف نظامی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی با تکیه بر رضایت مردم پاسخ دهد، به امنیت پایداری رسیده است.

۷- منظور از **تهدید**، وضعیتی است که در آن ارزش‌های حیاتی جامعه از سوی قدرت‌های خارجی به خطر بیفتند. **ارزش‌های حیاتی** جامعه شامل اعتقادات دینی، فرهنگ، استقلال و تمامیت ارضی کشور می‌شود.

۸- انواع تهدید

- (۱) **تهدید داخلی**: تهدیدهایی که منشأ داخلی دارند شامل تهدیدهای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و نظامی است.

(۲) **تهدید خارجی**: تهدیدهایی که علیه ارزش‌های دینی و ملی، تمامیت ارضی، استقلال سیاسی و... صورت می‌گیرد.

(۱) گروهی از انسان‌ها دشمن را بسیار بزرگ و خود را کوچک می‌پندارند.

(۲) عده‌ای از انسان‌ها دشمن را کوچک و خود را بسیار بزرگ تصور می‌کنند.

(۳) گروه دیگری از انسان‌ها حد و اندازه دشمن و توانمندی و قدرت خود را به صورت واقعی می‌بینند.

۹- انسان‌ها در مواجهه با تهدیدها

۱۰- هجوم و حمله همه جانبه دشمن علیه حاکمیت، سرزمین و استقلال سیاسی یک کشور، با ابزار نظامی و غیرنظامی است برای مثال حمله ارتش صدام به ایران در سال ۱۳۵۹، یک تجاوز و تهاجم آشکار بود.

۱۱- واژه **صلح** به معنای آشتی، دوستی، سازش و... به کار می‌رود. تمام انبیای الهی و از جمله آنها، رسول گرامی اسلام از جانب پروردگار خود مأموریت داشتند بین انسان‌ها صلح، دوستی و برادری را حاکم کنند.

۱۲- در دنیای امروز مهم‌ترین هدف در روابط بین‌المللی، حفظ و برقراری صلح است.

۱۳- در فرهنگ‌ها، صلح به معنای وجود آرامش در روابط یک کشور با کشورهای دیگر و همچنین عدم وجود جنگ و تهدید آمده است.

۱۴- با وجود زیاده‌خواهی قدرت‌های بزرگ و عدم رعایت حقوق ملت‌ها از جانب آنها، همچنین نابرابری اقتصادی در سطح عموم مردم جهان و... صلح جهانی به معنای واقعی آن دور از دسترس است.

۵

پرسش

چهار نمونه دیگر از تهدیدهای داخلی را بنویسید. (۱) ترویج بی‌حجابی و بی‌بند و باری (۲) کلاهبرداری اینترنتی (۳) ترویج فساد اداری و بانکی (۴) گسترش اعتیاد به مواد مخدر و...

۵

پرسش

چهار نمونه دیگر از تهدیدهای خارجی علیه کشورمان را بنویسید.

(۱) گسترش ماهواره‌های فارسی‌زبان که مخالف نظام جمهوری اسلامی‌اند؛

(۲) اشاعه فرهنگ مبتذل غربی در جهت فروپاشی نظام خانواده در کشور؛

(۳) ادعای پوچ امارات متحده عربی مبنی بر مالکیت جزایر سه‌گانه ایران (ابوموسی، تنب بزرگ، تنب کوچک)؛

(۴) ورود ریزگردها از مرزهای غربی کشور؛

(۵) تهدیدهای اینترنتی از سوی شبکه‌های جاسوسی الکترونیکی غربی با ارسال ویروس به سیستم‌های انرژی هسته‌ای ایران.

۶

پرسش

شما فکر می‌کنید جزء کدام یک از سه گروه فوق هستید؟ چرا؟ دسته سوم: چون باید دشمن را به اندازه واقعی دید و توان آنها را سنجید و با در نظر گرفتن توانمندی‌های خود، برای مقابله با آنها آماده شد.

۸

فعالیت

نقش قدرت‌های سلطه‌گر را در حمایت و پشتیبانی از صدام در جنگ علیه ایران بررسی کنید. آمریکا و شوروی در جنگ صدام علیه ایران با تمام قوا به صدام کمک کردند و وسایل و امکانات نظامی و تسلیحاتی در اختیارش قرار دادند.

۸

فعالیت

به نظر شما حق و تو که قدرت‌های بزرگ جهانی از آن بهره‌مندند، می‌تواند صلح، دوستی و برابری حقوق انسان‌ها را به دنبال داشته باشد؟ چرا؟ خیر، چون حق و تو خودخواهی کشورهای قدرتمند به حساب می‌آید که از آن به نفع خودشان بر علیه کشورهای ضعیف استفاده می‌کنند و این حق نمی‌تواند حافظ صلح و دوستی برای کشورها باشد.

ارزشیابی مستمر

- ۱- هجوم همه جانبه سلطه گران به فرهنگ و ارزش های دینی میهن ما به عنوان تهاجم محسوب می شود. (۵/۰ نمره)
- درست   نادرست
- ۲- کدام یک به معنای وجود آرامش در روابط یک کشور با کشورهای دیگر است؟ (۵/۰)
- الف) جنگ   ب) صلح   ج) تهدید   د) تهاجم
- ۳- تهاجم عبارت است از هجوم و حمله همه جانبه دشمن علیه حاکمیت ..... یک کشور با ابزار نظامی و غیر نظامی. (۵/۰) (خرداد ۹۵- تهران)
- ۴- ریشه اصلی گرایش به امنیت را باید در ..... جست و جو کرد. (۵/۰)
- ۵- مهم ترین سطح امنیت کدام است؟ (۵/۰) (خرداد ۹۵- تهران)
- ۶- مهم ترین هدف در روابط بین المللی چیست؟ (۵/۰)
- ۷- به وضعیتی که در آن یک کشور بتواند منافع و ارزش های حیاتی خود را در برابر تهدیدات داخلی و خارجی حفظ کند، چه می گویند؟ (۵/۰)
- ۸- تمام انبیای الهی از جمله رسول گرامی اسلام از جانب خدا چه مأموریتی داشتند؟ (۵/۰)
- ۹- سطوح امنیت را نام ببرید. (۴ مورد) (۱)
- ۱۰- سه مورد از اهداف اصلی امنیت ملی را نام ببرید. (۱/۵)
- ۱۱- تهدید را تعریف کنید، انواع آن را نام ببرید و برای هر کدام مثالی بزنید. (۱/۵)
- ۱۲- چرا با شرایط فعلی صلح جهانی تحقق نمی یابد؟ (۱)
- ۱۳- چه موقع یک کشور به امنیت پایدار می رسد؟ (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۵/۰) ۲ گزینه (ب)، (۵/۰) ۳ سرزمین و استقلال سیاسی (۵/۰) ۴ فطرت انسان (۵/۰) ۵ امنیت ملی (۵/۰)
- ۶ حفظ و برقراری صلح (۵/۰) ۷ امنیت ملی (۵/۰) ۸ بین انسان ها صلح و دوستی حاکم کنند. (۵/۰) ۹ امنیت جسمی و فردی (۲۵/۰) ۱۰ امنیت خانوادگی (۲۵/۰) ۱۱ امنیت ملی (۲۵/۰) ۱۲ امنیت شهری (۲۵/۰) ۱۳ حفظ سرزمین و استقلال کشور (۵/۰)
- ۲ حفظ ارزش های دینی و ملی (۵/۰) ۳ حفظ ثبات سیاسی و اقتصادی کشور (۵/۰) ۴ وضعیتی است که در آن ارزش های حیاتی جامعه از سوی قدرت های خارجی به خطر بیفتد. (۵/۰) ۵ داخلی (۲۵/۰) ۶ مانند گسترش اعتیاد به مواد مخدر (۲۵/۰) ۷ خارجی (۲۵/۰)
- مانند ادعای کشور امارات متحده عربی نسبت به مالکیت جزایر سه گانه (۲۵/۰) ۸ با وجود زیاده خواهی قدرت های بزرگ جهان و عدم رعایت حقوق ملت ها از جانب آنها، همچنین نابرابری اقتصادی در سطح مردم جهان و ... صلح جهانی به معنای واقعی آن دور از دسترس است. (۱) ۹ هرگاه کشوری بتواند از نظر داخلی و بین المللی به همه تهدیدات در ابعاد مختلف نظامی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی با تکیه بر رضایت مردم پاسخ دهد، به امنیت پایدار رسیده است. (۱)

کلیدواژه

بسیج، تفکر بسیجی

مفاهیم آموزشی

- ۱- بسیج
  - (۱) یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای انقلاب به شمار می‌رود.
  - (۲) در فرهنگ لغات به معنی جهاد، آمادگی، آماده‌سفر شدن، قصد و اراده و آماده ساختن نیروهای نظامی برای جنگ است.
  - (۳) بسیج در اندیشه امام خمینی (ره): مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سروده‌اند.
  - (۴) بسیج در اندیشه مقام معظم رهبری: تشکیلاتی که در آن افراد متفرق و تنها به یک مجموعه آگاه و متعهد و بصیر و بینای به مسائل کشور و نیاز ملت تبدیل می‌شوند.
  - (۵) بسیج نهادی است تحت فرماندهی مقام معظم رهبری که هدف آن نگرهبانی از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، جهاد در راه خدا، تقویت کامل بنیه دفاعی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و همچنین کمک به مردم هنگام بروز حوادث غیرمترقبه است.
- ۲- بسیج مردمی در کشورهای جهان
  - (۱) بسیج ملی در سوئیس: در این کشور دفاع از استقلال، آزادی و تمامیت ارضی به نیروهای مردمی واگذار شده است.
  - (۲) ارتش آزادی بخش چین: نیروهای مردمی در چین که چند صد میلیون نفرند، از کارگران و کشاورزان بین ۱۶ تا ۵۰ سال تشکیل شده‌اند.
  - (۳) بسیج در لبنان و فلسطین: مبارزه قهرمانانه و ایستادگی مردم مظلوم فلسطین و لبنان در برابر تجاوزهای رژیم اشغالگر قدس نمونه‌ای از بسیج مردمی در این دو کشور مسلمان است.
- ۳- آنچه بسیج مردمی را در کشور ما با سایر نقاط جهان متفاوت می‌کند، ایمان به خدا و جهاد اسلامی، وحدت و یکپارچگی و اطاعت از ولایت و رهبری است.
- ۴- شکل‌گیری تفکر بسیجی
  - (۱) سال ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲ در حقیقت آغاز نهضتی است که در نهایت به شکل‌گیری تفکر بسیجی انجامید.
  - (۲) با پیروزی انقلاب و ضرورت حضور مردم در صحنه برای حفظ نظام، امام خمینی (ره) در تاریخ ۵ آذر ۵۸ فرمان تشکیل بسیج را صادر کرد.
  - (۳) این واژه برای اولین بار توسط امام خمینی (ره) به کار گرفته شد. تفکر بسیجی یعنی اعتقاد کامل به اسلام ناب محمدی (ص) که ملت مسلمان و غیور ما آن را آگاهانه برگزید و عمل خود را براساس آن شکل می‌دهند.
- ۵- ویژگی‌های تفکر بسیجی
  - (۱) ایمان و اخلاص
  - (۲) پیوند و بیعت با ولایت
  - (۳) حریت در عبادت
  - (۴) عدالت خواهی
  - (۵) ظلم ستیزی
  - (۶) شهادت طلبی عاشقانه
  - (۷) ایثارگری کریمانه
  - (۸) زهد و قناعت
  - (۹) تواضع و صمیمیت
  - (۱۰) شجاعت و دلاوری
- ۶- آسیب‌های بسیج و انقلاب اسلامی
  - (۱) نفوذ اندیشه‌های بیگانه و خودباختگی در برابر قدرت‌های استعماری
  - (۲) نفوذ و رخنه فرصت‌طلبان
  - (۳) گرایش به فرهنگ‌ها و ارزش‌های غیر الهی
  - (۴) اختلاف و تفرقه
  - (۵) پشت کردن به معنویات و روی آوردن به مادیات
  - (۶) نادیده گرفتن اوامر رهبر انقلاب
  - (۷) تحجر و مقدس‌نمایی
  - (۸) بی‌توجهی به خواست و نظر مردم
- ۷- مأموریت‌های دانش‌آموزی
  - (۱) جذب، آموزش و سازماندهی دانش‌آموزان دختر و پسر در قالب گروه‌های مقاومت
  - (۲) حضور مؤثر و سازمان‌یافته در عرصه‌های علمی و پژوهشی کشور
  - (۳) گسترش تفکر بسیجی و مقابله با جنگ نرم و تهاجم فرهنگی دشمنان
  - (۴) حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و حضور مؤثر در عرصه‌های سازندگی و امدادی

حماسه‌های بسیج و بسیجیان را در طول هشت سال دفاع مقدس در کلاس به بحث بگذارید.

موضوع‌های پیشنهادی برای بحث در کلاس:

- ۱) فرمان امام خمینی (ره) مبنی بر هجوم مردم به جبهه‌ها و یاری بسیج و بسیجی به سپاه و ارتش که درگیر جنگ تحمیلی با صدام بودند.
- ۲) انجام عملیات‌های پی‌درپی سپاه و ارتش و تنبیه متجاوز
- ۳) حضور معلمان و دانش‌آموزان در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل
- ۴) سادگی، کم‌هزینه بودن و شجاعت بسیجیان در طول هشت سال دفاع مقدس

پیرامون نقش بسیج در مقابله با تهاجم فرهنگی و فتنه‌های دشمنان اسلام و عوامل استکبار گفت و گو کنید.

- ۱) وحدت و انسجام بسیجیان و حضور همه جانبه آنان در صحنه، موجب ترس و وحشت استکبار جهانی است.
- ۲) بسیج به عنوان سدی در مقابل تهاجم فرهنگی، سنگرهای مدارس و مساجد را آباد و جذاب می‌کند.
- ۳) بسیج با فعالیت‌های فرهنگی، ورزشی، امدادی و جهادی خود، نسل جوان را جذب می‌کند تا از اوقات فراغت آنها نهایت بهره‌برداری مفید صورت پذیرد.
- ۴) بسیج با مدگرایی ناهنجار، فساد اخلاقی، فساد ماهواره‌ای، چت‌های مخرب و سایت‌های مبتذل در اینترنت و... مبارزه می‌کند و توطئه‌های استکبار و عوامل و مزدوران آن را نقش بر آب می‌سازد.

ارزشیابی مستمر

- ۱- بسیج یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای انقلاب به شمار می‌رود. (۵/۰ نمره) درست نادرست
- ۲- در دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، بسیج نهادی است. (۵/۰)

الف) اجتماعی با ابعاد متعدد	ب) مردمی با ابعاد متعدد
ج) فرهنگی با ابعاد مختلف	د) نظامی با ابعاد مختلف
- ۳- واژه تفکر بسیجی اولین بار توسط ..... به کار گرفته شد. (۵/۰)
- ۴- در تفکر بسیجی حفظ و نگهداری نظام و انقلاب از ..... آن مهم‌تر است. (۵/۰)
- ۵- امام خمینی (ره) در تاریخ ..... فرمان تشکیل بسیج را صادر کرد. (۵/۰)
- ۶- جمله «مملکت اسلامی، همه‌اش باید نظامی باشد»، از کیست؟ (۵/۰)
- ۷- بسیج زیر نظر چه کسی قرار دارد؟ (۵/۰)
- ۸- حماسه‌های ماندگار بسیج در چه تاریخی به نقطه اوج خود رسید؟ (۵/۰)
- ۹- معنی لغوی بسیج را بنویسید. (۱)
- ۱۰- دو مورد از ویژگی‌های تفکر بسیجی را بنویسید. (۱)
- ۱۱- دو مورد از مأموریت‌های بسیج دانش‌آموزی را بنویسید. (۱)
- ۱۲- دو مورد از آفات بسیج و انقلاب را بنویسید. (۱)
- ۱۳- بسیج مردمی در کشورهای دیگر را نام ببرید. (دو مورد) (۱)
- ۱۴- تکلیف بزرگ بسیج چیست؟ (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۵/۰) ۲ گزینه (الف)، (۵/۰) ۳ امام خمینی (ره) (۵/۰) ۴ پیروزی (۵/۰) ۵ ۵ آذر ۵۸ (۵/۰)
- ۶ امام خمینی (ره) (۵/۰) ۷ مقام معظم رهبری (۵/۰) ۸ ۳۱ شهریور ۵۹ (۵/۰) ۹ به معنی جهاد، آمادگی، آماده سفر شدن، قصد و اراده و آماده ساختن نیروهای نظامی برای جنگ است. (۱) ۱۰ ایمان و اخلاص (۵/۰) ۱۱ پیوند و بیعت با ولایت (۵/۰) ۱۲ جذب، آموزش و سازماندهی دانش‌آموزان دختر و پسر در قالب گروه‌های مقاومت (۵/۰) ۱۳ حضور مؤثر و سازمان‌یافته در عرصه‌های علمی و پژوهشی کشور (۵/۰) ۱۴ نفوذ اندیشه‌های بیگانه و خودباختگی در برابر قدرت‌های استعماری (۵/۰) ۱۵ نفوذ و رخنه فرصت‌طلبان (۵/۰) ۱۶ بسیج ملی در سوئیس (۵/۰) ۱۷ ارتش آزادی بخش چین (۵/۰)
- ۱۸ تبیین و ترویج ارزش‌های انقلاب اسلامی و حرکت در جهت تحقق آن، تکلیف بزرگ بسیج و بسیجیان است. (۱)

کلیدواژه

جنگ و دفاع مقدس، قطعنامه ۵۹۸، دستاوردهای داخلی و خارجی دفاع مقدس

مفاهیم آموزشی

۱- آغاز تهاجم وحشیانه دشمن به میهن اسلامی ما، در شرایطی بود که ضد انقلاب با حمایت بیگانگان در شهرهای مختلف کشور دست به شورش و ترور می زدند. از طرفی نیروهای مسلح کشور در حال بازسازی و احیای مجدد بر اساس اهداف انقلاب اسلامی بودند، سپاه پاسداران نیز تازه تأسیس شده بود.

۲- در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ یعنی ۱۹ ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی تهاجم به کشور ما آغاز شد.

(۱) بی اعتبار اعلام کردن قرار داد رسمی ۱۹۷۵ الجزایر

(۲) نقض پیمان منع کاربرد سلاح های شیمیایی

(۳) نقض پیمان منع حمله به مناطق مسکونی و بیمارستان ها

(۴) نقض مفاد پیمان مربوط به ضرورت رفتار انسانی با اسیران جنگی

۳- قوانین و معاهداتی که متجاوزان بعثی در تهاجم علیه ایران زیر پا گذاشتند

۴- سلطه گران جهانی با هدف شکست دادن انقلاب اسلامی و دستیابی به منافع از دست رفته خود در ایران، نه تنها مانع شروع و شعله ور شدن جنگ نشدند، بلکه با حمایت های مالی، تسلیحاتی، تبلیغاتی، سیاسی و جاسوسی، صدام متجاوز را تقویت کردند.

۵- ایمان به خدا، رهبری حکیمانه امام خمینی (ره)، یکپارچگی و مشارکت مردم، بالاترین سلاح و مهمات ما در هشت سال دفاع مقدس بود.

۶- دلایل ادامه جنگ پس از فتح خرمشهر: (۱) ایران بر شناسایی، معرفی و تنبیه متجاوز و پرداخت غرامت تأکید داشت که این شرایط مورد قبول صدام نبود. (۲) هیچ پیشنهاد صلح واقعی ارائه نشده بود و آتش بس تنها از جانب افراد و سازمان های مختلف توصیه می شد. (۳) نقاطی از شلمچه، طلائی، مرز فکه تا قصر شیرین و شهرهای سومار، نفت شهر و مهران عملاً در اشغال دشمن بود. (۴) تعداد نیروهای بعثی عراق و امکاناتشان نه تنها کم نشده بود، بلکه افزایش یافته بود.

۷- پس از عملیات کربلای ۵ در سال ۱۳۶۵ و شکست عراق، دنیای استکبار را برای تصویب قطعنامه ۵۹۸ واداشت. ایران در ۲۷ تیرماه ۱۳۶۷ از طریق نامه رسمی وزارت امور خارجه، قطعنامه را پذیرفت. این قطعنامه در تاریخ ۱۸ تیر ۱۳۶۷ در شورای امنیت سازمان ملل متحد به تصویب رسید.

(۱) آتش بس فوری بین دو کشور و بازگشت به مرزهای بین المللی

(۲) تعیین نیروهای ناظر سازمان ملل برای نظارت بر عقب نشینی

(۳) آزادسازی اسرای دو کشور

(۴) بررسی و تعیین متجاوز و اعلام رسمی

(۵) شناسایی خسارت های دو کشور و پرداخت غرامت به کشور مورد تجاوز

۸- مفاد قطعنامه ۵۹۸

(۱) نظرات کارشناسی مسئولان کشور و صلاح دید امام خمینی (ره) به عنوان فرمانده کل قوا

(۲) بهبود مفاد قطعنامه در مقایسه با قطعنامه های پیشنهادی قبلی

(۳) تغییرات در شرایط محیطی نبرد

(۴) وضعیت اقتصادی کشور و فشار فراوان آن بر مردم

(۵) اهمیت بازسازی کشور و حفظ سرمایه های انسانی، اقتصادی و نظامی میهن

۹- دلایل پذیرش قطعنامه آتش بس توسط ایران

۱۰- یکی از دلایل مهم عدم پذیرش قطعنامه های سازمان ملل توسط ایران، بی اعتمادی به صدام و عدم تضمین مجامع بین المللی در این باره بود.

(۱) اعتماد به نفس و خودباوری

(۲) تولد تفکر بسیجی

(۳) پیشرفت در صنایع دفاعی کشور

(۴) کسب تجارب نظامی

(۵) ترویج فرهنگ ایثار و شهادت

(۶) نقش آفرینی مساجد در دفاع از میهن

۱۱- دستاوردهای داخلی دفاع مقدس

(۱) تثبیت اقتدار جمهوری اسلامی ایران

(۲) تضمین استقلال کشور

(۳) تولد شیوه نوین دفاعی

(۴) بیداری اسلامی و ایجاد الگوی مبارزه با قدرت های بزرگ

(۵) اثبات حقانیت و مظلومیت ایران در جهان

(۶) اثبات کارآمدی دین اسلام

(۷) شکست اهداف زمانبندی شده رژیم اشغالگر سرزمین فلسطین در خاورمیانه

(۸) اثبات عدم بی طرفی بسیاری از سازمان های مدعی حقوق بشر

۱۲- دستاوردهای بین المللی هشت سال دفاع مقدس

مفاد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر را بررسی کنید. این قرارداد بین ایران و عراق و با میانجی‌گری الجزایر در سال ۱۹۷۵ بسته شد که براساس آن آب‌های اروندرود خط مرزی ایران و عراق تعیین شد. این قرارداد در اوج اختلاف مرزی میان ایران و عراق بر سر مالکیت آب‌های اروندرود امضاء شد. در این معاهده مرز دو کشور در اروندرود بر پایه خط تالوگ تعیین شد. همچنین دو کشور موافقت کردند که از رخنه اخلاص گران در مرزهای دو کشور جلوگیری کنند.

اگر کشور ما در حالی که مناطقی از میهن هنوز در اشغال تجاوزگران بود، آتش‌بس را می‌پذیرفت و پس از آن صدام مناطق اشغالی را تخلیه نمی‌کرد، نسل امروز چه قضاوتی دربارهٔ مدافعان آن دوران می‌کرد. نسل امروز از ناتوانی مدافعان کشور در آن زمان صحبت می‌کردند که چرا نتوانستند از حریم و سرزمین ایران دفاع کنند و سرزمین‌های اشغالی را پس بگیرند و از اینکه چرا تا آزادی کامل خاک ایران نجنگیدند و آن را پس نگرفتند، ناراحت می‌شدند.

ارزشیابی مستمر

- ۱- در تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۶۹ سرانجام با شکست مجدد صدام، نیروهای دو کشور به مرزهای بین‌المللی برگشتند. (۵/۰ نمره)

درست   نادرست
- ۲- ایران در چه تاریخی قطعنامه ۵۹۸ را پذیرفت؟ (۵/۰)

الف) ۲۸ تیر ۱۳۶۶   ب) ۲۷ تیر ۱۳۶۷   ج) ۲۷ تیر ۱۳۶۶   د) ۲۸ تیر ۱۳۶۷
- ۳- خرمشهر در عملیات غرور آفرین ..... آزاد شد. (۵/۰)
- ۴- صدام پس از پاره کردن قرارداد الجزایر، اروندرود را ..... نامید. (۵/۰)
- ۵- قرارداد رسمی الجزایر در چه سالی بین ایران و عراق بسته شد؟ (۵/۰)
- ۶- بالاترین سلاح و مهمات ما در هشت سال دفاع مقدس چه بود؟ (۵/۰)
- ۷- پس از چه عملیاتی هیئت‌های مختلفی از طرف سازمان ملل، کنفرانس اسلامی و اتحادیه عرب به تهران سفر کردند و خواهان آتش‌بس شدند؟ (۵/۰)
- ۸- یکی از دلایل مهم عدم پذیرش قطعنامه سازمان ملل متحد توسط ایران چه بود؟ (۵/۰)
- ۹- دو مورد از دلایل ادامه جنگ پس از فتح خرمشهر را بنویسید. (۱) (خرداد ۹۵ - تهران)
- ۱۰- دو مورد از دستاوردهای داخلی دفاع مقدس را بنویسید. (۱)
- ۱۱- دو مورد از دستاوردهای بین‌المللی هشت سال دفاع مقدس را بنویسید. (۱)
- ۱۲- دلایل پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط ایران را بنویسید. (۱)
- ۱۳- ویژگی‌های قطعنامه ۵۹۸ را که به تصویب شورای امنیت سازمان ملل متحد رسیده بنویسید. (۱)
- ۱۴- متجاوزان یعنی در تهاجم گستردهٔ خود چه قوانینی را زیر پا گذاشتند؟ (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۵/۰) ۲ گزینهٔ (ب)، (۵/۰) ۳ بیت‌المقدس (۵/۰) ۴ شط‌العرب (۵/۰) ۵ ۱۹۷۵ (۵/۰) ۶ ایمان به خدا و رهبری امام خمینی (ره) (۵/۰) ۷ بیت‌المقدس (۵/۰) ۸ بی‌اعتمادی به صدام و عدم تضمین مجامع بین‌المللی (۵/۰) ۹ ایران بر شناسایی، معرفی و تنبیه متجاوز و پرداخت غرامت تأکید داشت که این شرایط مورد قبول صدام و سازمان‌های بین‌المللی نبود. (۵/۰) ۱۰ هیچ پیشنهاد صلح واقعی ارائه نشده بود و آتش‌بس تنها از جانب افراد و سازمان‌های مختلف توصیه می‌شد. (۵/۰) ۱۱ اعتماد به نفس و خودباوری (۵/۰) ۱۲ تولد تفکر بسیجی (۵/۰) ۱۳ تثبیت اقتدار جمهوری اسلامی ایران (۵/۰) ۱۴ تضمین استقلال کشور (۵/۰) ۱۵ نظرات کارشناسی مسئولان کشور و صلاح‌دید امام خمینی (ره) به عنوان فرمانده کل قوا (۵/۰) ۱۶ بهبود مفاد قطعنامه در مقایسه با قطعنامه‌های پیشنهادی قبلی (۵/۰) ۱۷ آتش‌بس فوری بین دو کشور و بازگشت به مرزهای بین‌المللی (۵/۰) ۱۸ آزادسازی اسرای دو کشور (۵/۰) ۱۹ قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر (۵/۰) ۲۰ پیمان منع کاربرد سلاح‌های شیمیایی (۵/۰)

مفاهیم آموزشی

- ۱- هجرت } (۱) هجرت صغری (کوچک): انسان از محلی به محل دیگر برای انجام وظیفه دینی خویش کوچ می‌کند.
(۲) هجرت کبری (بزرگ): انسان از هر گونه پلیدی و گناه دوری می‌کند و به سمت خوبی‌ها می‌رود.
- ۲- جهاد } (۱) جهاد اصغر (کوچک‌تر): انسان با دشمن بیرونی (مثل صدام) می‌جنگد تا پیروز شود.
(۲) جهاد اکبر (بزرگ‌تر): انسان با دشمن درون نبرد می‌کند تا به تقوی و رستگاری نزدیک شود.
- ۳- اردوی راهیان نور هجرتی صغری است که می‌تواند ما را به هجرت کبری برساند.
۴- در اردوهای راهیان نور، هر ساله کاروان‌هایی برای آشنا شدن یا تجدید بیعت و دیدار با یادمان‌های حماسه بزرگ دفاع مقدس راهی دیار نور در جنوب و غرب کشور می‌شوند.
- اردوی راهیان نور } (۱) تبیین آثار حضور همه اقشار مردم در جبهه‌های حق علیه باطل و مشاهده آثار و فدکاری‌های رزمندگان اسلام
(۲) پیوند ارزشی بین نسل جوان دوران دفاع مقدس با نسل جوان امروز را تحکیم می‌بخشد.
- ۵- دستاوردهای اردوی راهیان نور } (۱) آشنا شدن با بندگان برگزیده خدا
(۲) آشنا شدن با آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی
(۳) آشنایی نسل جوان با بخشی از تاریخ انقلاب اسلامی
(۴) آشنایی با رشادت‌ها و دلاوری‌های رزمندگان اسلام در مقابله با دشمن
(۵) تقویت روحیه جهادی و رشد معنویت
- ۶- اماکن مهم راهیان نور } (۱) مناطق عملیاتی جنوب: (۱) خرمشهر، (۲) شلمچه، (۳) اروند، (۴) طلائی، (۵) هویزه، (۷) دوکوهه
(۲) مناطق عملیاتی غرب: (۱) مهران، (۲) گیلان غرب، (۳) بانه، (۴) تنگه چهارزیر مشهور به تنگه مرصاد
- ۷- آداب و مراقبت‌های لازم در اردوی راهیان نور } (۱) آداب سفر و زیارت
(۲) نماز اول وقت
(۳) مرور و دقت در آثار، وصیت‌نامه‌ها و خاطرات شهیدان
(۴) حضور با وضو در مزار شهدا و قتلگاه آنان
(۵) خاطره‌نگاری

۳۱

فعالیت

جنايات صدام و مزدورانش در شهرها و روستاهای مناطق جنگی را بررسی کنید. قوای صدام قبل از آغاز رسمی جنگ، بارها با بمباران و گلوله‌باران مناطق مرزی از جمله مناطق مسکونی، عدم پایبندی خود را به اخلاق انسانی، آموزه‌های دینی و مقررات و معاهدات بین‌المللی نشان دادند. با آغاز جنگ و تجاوز گسترده صدام، هیچ جنبنده‌ای از دست آنان در امان نبود. اموال، وسایل شخصی و زمین‌های کشاورزی از دست نیروهای صدام در امان نبودند. هواپیماهای رژیم بعث به شهرها و روستاهای ما تجاوز می‌کردند. آنان با اشغال برخی از شهرها و مناطق به تخریب کامل می‌پرداختند و جز تپه‌ای از خاک، چیزی باقی نمی‌گذاشتند.

۳۲

پرسش

شرکت در اردوی راهیان نور چگونه می‌تواند در تقویت روحیه جهادی و رشد معنویت ما تأثیر داشته باشد؟ با الهام از تلاش‌ها و مجاهدت‌های رزمندگان اسلام و زیارت قدمگاه مطهر شهیدان حماسه‌آفرین درک بیشتری نسبت به ارزش‌های به ارمان آمده توسط آنان پیدا می‌کنیم، همچنین برای پاسداری از دین، میهن، ناموس و انقلاب خودمان مصمم می‌شویم. از آثار معنوی و امدادهای غیبی شهیدان و یاری آنان در طول زندگی بهره می‌گیریم. با دعا و عبادت و انجام فرایض و زیارت قبور مطهر شهیدان، دل‌های خویش را شست و شو می‌دهیم. روحیه جهادی ما نیز تقویت می‌شود و آماده خدمت در بخش سازندگی، دفاع و فناوری و سایر عرصه‌های مورد نیاز کشور می‌شویم.

با همکاری دبیر مربوط تعدادی از دل‌نوشته‌های دانش‌آموزان شرکت‌کننده در اردوی راهیان نور را در کلاس بخوانید.

دل‌نوشته فرزانه بابا از دبیرستان مشفق

سلام به شهدا، سلام به شلمچه و سلام، به فکه آمده‌ام تا شهدای به خون غلتیده را ببینم ...

نمی‌دانی چه دنیایی است، تا اشک‌هایت به تصاویر گره نخورد، نمی‌توانی نسیم معطرشان را حس کنی. نخستین روزهای بهار

هم نفس شدیم با عطر شهدا تا تدبیر کارهای مان درست شود و در آسمان زلالشان پرواز کنیم.

ارزشیابی مستمر

۱- طلائیة منطقه‌ای مرزی در غرب خرمشهر و نزدیک‌ترین نقطه مرزی به شهر بصره در عراق است. (۵/۰ نمره)

درست نادرست

۲- جمله خرمشهر را خدا آزاد کرد از کدام شخصیت است؟ (۵/۰)

الف) امام خمینی (ره)   ب) آیت‌الله خامنه‌ای

ج) شهید چمران   د) شهید بهشتی

۳- اردوی راهیان نور هجرتی ..... است. (۵/۰)

۴- صدام در طول ۵۷۸ روز اشغال شهر ..... آن را به عنوان الگوی پیروزی خود در جنگ مطرح می‌کرد. (۵/۰)

۵- دو مورد از مناطق عملیاتی غرب کشور را نام ببرید. (۵/۰) (خرداد ۹۵ - تهران)

۶- نام عملیات مرصاد از چه زمانی بر سر زبان‌ها افتاد؟ (۵/۰)

۷- کدام شهر، دو دوره جنگ را تجربه کرده است؟ (۵/۰)

۸- نام یکی از سخت‌ترین عملیات‌های دفاع مقدس که در آن بزرگانی چون شهید خرازی، کلهر و دقایقی آسمانی شدند، چیست؟ (۵/۰)

۹- انواع هجرت را نام ببرید و هر کدام را تعریف کنید. (۱)

۱۰- انواع جهاد را نام ببرید و هر کدام را تعریف کنید. (۱)

۱۱- دو مورد از دستاوردهای اردوی راهیان نور را بنویسید. (۱)

۱۲- عملیات مرصاد در کجا و به چه منظور انجام شد؟ (۱)

۱۳- علت نامگذاری طلائیة به عنوان سه راه شهادت چیست؟ (۱)

۱۴- دو مورد از آداب و مراقبت‌های لازم در اردوی راهیان نور را بنویسید. (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ نادرست (۵/۰) ۲ گزینه (الف)، (۵/۰) ۳ صغری (۵/۰) ۴ خرمشهر (۵/۰) ۵ مهران (۵/۰)، گیلان غرب (۵/۰)

۶ پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ (۵/۰) ۷ بانه (۵/۰) ۸ کربلای ۵ (۵/۰) ۹ هجرت صغری: انسان از محلی به محل دیگر برای انجام وظیفه دینی خویش کوچ می‌کند. (۵/۰) ۱۰ هجرت کبری: انسان از هر گونه پلیدی و گناه دوری می‌کند و به سمت خوبی‌ها می‌رود. (۵/۰) ۱۱ جهاد اصغر: انسان با دشمن بیرونی مثل صدام می‌جنگد تا پیروز شود. (۵/۰) ۱۲ جهاد اکبر: انسان با دشمن درون نبرد می‌کند تا به تقوی و رستگاری نزدیک شود. (۵/۰) ۱۱- آشنا شدن با بندگان برگزیده خدا (۵/۰) ۲ آشنا شدن با آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی (۵/۰) ۱۲ تنگه چهارزبر (۵/۰)، برای مقابله با منافقین که از سمت غرب و با حمایت صدام به کشور ما نفوذ کرده بودند. (۵/۰) ۱۳ به دلیل فرود بیش از ۸۰۰ هزار گلوله توپ، خمپاره، بمب و تانک دشمن بر سر فرزندان ایران توسط رزمندگان به این نام، نام‌گذاری شد. (۱) ۱۴ آداب سفر و زیارت (۵/۰) ۲ نماز اول وقت (۵/۰)

مفاهیم آموزش

۱- رسانه‌های جمعی (رادیو، تلویزیون، مطبوعات و ...) به علت اثرگذاری بر افکار عمومی و تأثیر در خواسته‌های مردم نقش بسیار مهمی برای پیشبرد برنامه‌ریزی‌های کشورها در اختیار دارند.

۲- در جنگ نرم کشور و جامعه‌ای که مورد تهاجم قرار می‌گیرد، جامعه هدف نام دارد و مهم‌ترین ابزار تأثیرگذاری نیز رسانه‌های جمعی‌اند.

۳- جنگ نرم عبارت است از هر گونه اقدام نرم، روانی و تبلیغات رسانه‌ای که جامعه هدف را نشانه گرفته و قصد دارد بدون استفاده از زور و اجبار اهداف خود را محقق کند.

۴- جنگ روانی، جنگ سفید، جنگ رسانه‌ای، براندازی نرم، انقلاب مخملی و انقلاب رنگی ... از اشکال مختلف جنگ نرم هستند.

۵- پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ و پایان جنگ سرد، کارشناسان بخش جنگ در آمریکا دریافتند می‌توان با هزینه کمتر و بدون دخالت مستقیم در سایر کشورها به اهداف سیاسی و اقتصادی ... دست یافت. آنها با استفاده از قدرت نرم موفق به تغییر رژیم‌های سیاسی در کشورهایی چون لهستان، گرجستان، چک و اسلواکی، قرقیزستان، اوکراین و تاجیکستان شدند.

(۱) در پی تغییر هویت و شخصیت جامعه هدف است.

(۲) آرام و تدریجی است.

(۳) الگوساز است.

(۴) پایدار و با دوام است.

(۵) پرتحرک و جاذبه‌دار است.

(۶) هیجان‌ساز است.

(۷) آسیب‌محور است.

(۸) تردید آفرین است.

۶- ویژگی‌های جنگ نرم

(۱) تغییر فرهنگ جامعه هدف در جهت تأثیرگذاری بر افکار عمومی

(۲) ناکارآمد جلوه دادن نظام سیاسی کشور مورد هدف و تخریب و سیاه‌نمایی ارکان نظام آن.

(۳) ایجاد ترس و نگرانی نسبت به مسائل مختلف

(۴) اختلاف افکنی در صفوف مردم و برانگیختن اختلاف میان مقام‌های قضایی و سیاسی کشور مورد نظر

(۵) ترویج روحیه یأس و ناامیدی و بی‌توجه کردن نسل جوان نسبت به مسائل مهم کشور

(۶) تبلیغات سیاه به وسیله شایعه‌پراکنی، جوسازی و ...

(۷) تقویت نارضایتی‌های ملت نسبت به نظام سیاسی کشور خود

(۸) تلاش برای بحرانی و حاد نشان دادن اوضاع کشور از راه ارائه اخبار و تحلیل‌های نادرست

۷- اهداف جنگ نرم

(۱) پایبندی به ارزش‌های اخلاقی

(۲) وحدت و انسجام حول محور قانون اساسی و رهبری نظام

(۳) اعتماد به نفس و تقویت روحیه دفاع از اعتقادات دینی

(۴) شناخت دشمنان و روش‌های تبلیغاتی آنها

(۵) افزایش توان مواجهه منطقی، گزینشی و انتقادی نسبت به پیام رسانه‌ها

۸- راه‌های مقابله با

جنگ نرم

چه راه‌های دیگری برای مقابله با جنگ نرم به نظر شما می‌رسد؟ باید از برنامه‌ریزی‌های مفید، اثر بخش و جذاب و همچنین رفتارهای شخصی تأثیرگذار، در جهت تقویت مبانی فرهنگی کشورمان استفاده کنیم. برای مقابله با ناکارآمد جلوه دادن نظامی سیاسی، لازم است همه مسئولان کشور تلاش کنند تا کارآمدی نظامی سیاسی در برابر مشکلات و رفع آنها جلوه روشنی داشته باشد. برای مقابله با اختلاف افکنی بهتر است از مواردی که کینه‌های قومی، قبیله‌ای و مذهبی را افزایش می‌دهد دوری نماییم. دانش و آگاهی خود و دانش‌آموزان را افزایش دهیم.

نظر شما در مورد تصویر فوق چیست؟ با هم کلاسی‌های خود در رابطه با این تصویر گفتگو نمایید. تصویر نشان دهنده شخصی است که در حال شلیک به سایه خود است که در جنگ نرم افراد با اختیار خود در جهت منافع مهاجمان حرکت می‌کنند. رنگ فرد مهاجم سفید و رنگ سایه ترسیم شده و نشان دهنده آن است که فرد مهاجم نسبت به هویت خودش ذهنیت نامناسبی دارد و به همین جهت آن را مورد هدف قرار داده است. تصویر سایه، دست‌ها را بالا برده که نشان دهنده تسلیم در برابر مهاجم است.

ارزشیابی مستمر

- ۱- جنگ نرم در پی تغییر هویت و شخصیت جامعه هدف است. (۰/۵) درست نادرست
- ۲- پس از چه واقعه‌ای کارشناسان جنگ تصمیم گرفتند دست به جنگ نرم بزنند؟ (۰/۵)
- الف) جنگ جهانی دوم
ب) فروپاشی شوروی ۱۹۹۱
ج) انقلاب روسیه ۱۹۱۷
د) انقلاب مخملی اوکراین
- ۳- در جنگ نرم کشور و جامعه‌ای که مورد تهاجم قرار می‌گیرد، نام دارد. (۰/۵)
- ۴- مهم‌ترین ابزار تأثیرگذاری جنگ نرم، ..... هستند. (۰/۵) (خرداد ۹۵ - تهران)
- ۵- شکل تهاجم در امروز چیست؟ (۰/۵)
- ۶- به ترکیبی از جنگ سخت و جنگ نرم که دو ابرقدرت شرق و غرب در عین تهدیدهای سخت، از رویایی مستقیم با یکدیگر پرهیز می‌کنند، چه می‌گویند؟ (۰/۵)
- ۷- هدف اصلی در جنگ نرم چیست؟ (۰/۵)
- ۸- جمله «جنگ نرم یعنی ایجاد تردید در دل و ذهن‌های مردم» از کیست؟ (۰/۵)
- ۹- سه مورد از ویژگی‌های جنگ نرم را بنویسید. (۰/۷۵) (خرداد ۹۵ - تهران)
- ۱۰- دو مورد از اهداف جنگ نرم را بنویسید. (۱) (خرداد ۹۵ - تهران)
- ۱۱- دو مورد از راه‌های مقابله با جنگ نرم را بنویسید. (۱)
- ۱۲- جنگ نرم چیست؟ (۰/۷۵)
- ۱۳- شیوه‌های عمده تأثیرگذاری رسانه‌های جمعی به افکار عمومی را بنویسید. (۰/۷۵)
- ۱۴- استفاده از قدرت نرم در کدام کشورها منجر به تغییر رژیم‌های سیاسی شده است؟ (۰/۷۵)
- ۱۵- چهار مورد از اشکال جنگ نرم را بنویسید. (۱) (خرداد ۹۵ - تهران)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۰/۵) ۲ گزینه (ب)، (۰/۵) ۳ جامعه هدف (۰/۵) ۴ رسانه‌های جمعی (۰/۵) ۵ جنگ نرم (۰/۵) ۶ جنگ سرد (۰/۵)
- ۷ تغییر باور و اعتقادات (۰/۵) ۸ مقام معظم رهبری (۰/۵) ۹ جنگ نرم در پی تغییر هویت و شخصیت جامعه هدف است (۰/۲۵)
- ۱۰ آرام و تدریجی است (۰/۲۵) ۱۱ جنگ نرم الگوساز است. (۰/۲۵) ۱۲ تغییر فرهنگ جامعه هدف در جهت تأثیرگذاری بر افکار عمومی (۰/۵) ۱۳ ناکارآمد جلوه دادن نظام سیاسی کشور مورد هدف و تخریب و سیاه‌نمایی ارکان آن نظام (۰/۵)
- ۱۱ پایبندی به ارزش‌های اخلاقی (۰/۵) ۱۲ وحدت و انسجام حول محور قانون اساسی و رهبری نظام (۰/۵) ۱۳ عبارت است از هرگونه اقدام نرم، روانی و تبلیغات رسانه‌ای که جامعه هدف را نشانه گرفته و قصد دارد بدون استفاده از زور و اجبار اهداف خود را محقق کند. (۰/۷۵)
- ۱۳ ابتدا مواردی از اخبار و اطلاعات صحیح را مطرح می‌کنند تا زمینه جلب اعتماد مخاطبان فراهم گردد. آنگاه این اطلاعات صحیح را به عنوان پوشش و چتری به کار می‌گیرند تا در دل آن چند موضوع خلاف واقع و نادرست را با تغییرهای مورد نظر خود به عنوان کالا و خدمات فکری و فرهنگی به کام مخاطب بریزند. (۰/۷۵) ۱۴ لهستان (۰/۲۵)، گرجستان (۰/۲۵)، اوکراین (۰/۲۵) ۱۵ جنگ روانی (۰/۲۵)
- جنگ سفید (۰/۲۵)، جنگ رسانه‌ای (۰/۲۵)، براندازی نرم (۰/۲۵)

کلیدواژه

پدافند غیرعامل، جنگ الکترونیک، جنگ سایبری

مباحث آموزش

۱- هر دفاعی که با بهره‌گیری از سلاح و تجهیزات نظامی صورت پذیرد، دفاع عامل و هر نوع دفاعی که بدون استفاده از سلاح و تجهیزات نظامی انجام شود، دفاع یا پدافند غیرعامل نامیده می‌شود.

۲- امروزه در جنگ‌هایی که نسل چهارم نام گرفته است، توسعه فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات الکترونیک، جنگ‌ها را به سطح پیچیده‌تری از نبرد توسعه داده است.

۳- یکی از ویژگی‌های مهم جنگ‌های گذشته این بود که این جنگ‌ها بر اهداف نظامی و تلفات عمده نیروی انسانی تمرکز داشت و عمدتاً متکی بر تجهیزات جنگی بود ولی در جنگ‌های جدید تصرف خاک و سرزمین معنا ندارد و هدف اصلی از جنگ‌ها، جابه‌جایی حکومت‌هاست.

۴- در پدافند غیرعامل به حداقل رساندن آسیب‌ها در سه حوزه تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی مهم‌ترین هدف است.

۱) فرستادن مسلمانان به مدینه قبل از رفتن شخص پیامبر
 ۲) خوابیدن حضرت علی (ع) به جای پیامبر برای فریب دادن دشمنان
 ۳) پیامبر در زمان هجرت بر خلاف جهت مدینه که در شمال مکه قرار دارد، به سمت جنوب شهر مکه حرکت کردند و در غار ثور مخفی شدند.

۵- اقدامات پیامبر در هجرت از مکه به مدینه

۴) پس از مخفی شدن در غار ثور از بیراهه و راه‌های صعب‌العبور خود را به مدینه رساندند.
 ۱) خداوند در آیه ۶۰ سوره انفال می‌فرماید: «هر چه در توان دارید آماده کنید، تا با آن دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید.»

۲) در «واعدوا لهم ما استطعتم من قوه» هر نوع امکانات نظامی و غیر نظامی را شامل می‌شود.
 ۳) افزایش توان روحی و معنوی نیروی انسانی یکی از مصادیق مهم «قوه» است.
 ۴) در «ثُرْهَبُونَ بِهٖ عَدُوًّا...» به این موضوع اشاره می‌کند که از این امکانات و توانمندی‌ها در جهت ترساندن دشمنان استفاده کنید.

۶- پدافند غیرعامل در قرآن کریم

۷- تدابیر گوناگونی که از سوی یک کشور برای جلوگیری و مایوس کردن کشورهای دیگر در جهت عملی کردن سیاست‌های تهدیدآمیز آنها صورت می‌گیرد، بازدارندگی نام دارد.

۸- یکی از مهم‌ترین عوامل بازدارندگی دشمن، توان ایستادگی و مقاومت مردم یک کشور است.

۱) تقویت ایمان، صبر و بردباری
 ۲) آشنایی با موازین اخلاقی و عمل به آنها
 ۳) اتحاد و انسجام مردم حول محور رهبری نظام
 ۴) آمادگی برای جهاد مال و جان در راه خدا
 ۵) شناخت دوستان و دشمنان

۹- راهکارهای افزایش مقاومت و ایستادگی در برابر دشمنان

۱) فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی در زمینه به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در بخش‌های مختلف جامعه
 ۲) استفاده از اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در مقابله با تهدیدات نرم‌افزاری و الکترونیکی دشمنان
 ۳) رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل از قبیل انتخاب مکان‌های ایمن، پراکنده‌سازی، مقاوم‌سازی و استحکامات، استتار، اختفا و فریب دشمن
 ۴) ممانعت از ایجاد تأسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و بیرون بردن این تأسیسات از شهرها
 ۵) دو یا چند منظوره کردن تأسیسات، شبکه‌های ارتباطی و...

۱۰- اقداماتی که درباره پدافند غیرعامل می‌توان انجام داد

۱) افزایش پایداری ملی
 ۲) حفظ جان مردم و کاهش آسیب‌پذیری‌های عمده در جامعه
 ۳) ایجاد بازدارندگی دفاعی
 ۴) ایجاد توانایی برای تداوم تولید اقلام ضروری جامعه
 ۵) ایجاد تعادل برای بخش‌های مختلف جامعه در زمان بحران

۱۱- آثار و نتایج پدافند غیرعامل

۱۲- استفاده از انرژی الکترومغناطیسی با هدف تشخیص، بهره‌برداری و اختلال در طیف الکترومغناطیسی دشمن و جلوگیری از اقدامات مشابه آنها، جنگ الکترونیک نامیده می‌شود.

(۱) حفاظت از طیف الکترومغناطیسی خودی در برابر جنگ الکترونیک دشمن، به نحوی که برتری توان نیروی خود در این زمینه حفظ شود.

۱۳- اهداف عمده جنگ الکترونیک

(۲) رهگیری و بهره‌برداری از امواج الکترومغناطیسی دشمن که به صورت عمدی یا سهوی پخش می‌شود.

(۳) ایجاد اختلال در طیف الکترومغناطیسی دشمن، به طوری که توانایی آن را تضعیف کند.

۱۴- به مجموعه‌ای از ارتباطات که از طریق رایانه و وسایل مخابراتی و بدون در نظر گرفتن مکان جغرافیایی برقرار می‌شوند، فضای سایبر گفته می‌شود.

۱۵- جنگ سایبری به معنای تهاجم عمومی به سیستم‌های فناوری اطلاعات یک کشور از طریق استفاده از روش‌های نفوذ به رایانه‌ها و همچنین محافظت از سیستم‌های فناوری خودی در برابر نفوذ بیگانگان است.

(۱) به بازیگران این امکان را می‌دهد که بدون استفاده از ابزار جنگی، به اهداف سیاسی، فرهنگی و ... خود دست یابند.

۱۶- ویژگی‌های سایبری

(۲) فضای مجازی قدرت غیر واقعی به بازیگران کوچک و کم اهمیت می‌دهد.

(۳) در فضای مجازی، سرزمین، مکان و موقعیت جغرافیایی طرف مقابل چندان روشن نیست.

(۴) فضای سایبری به بازیگران این امکان را می‌دهد که بدون وارد کردن آسیب‌های جسمی و فیزیکی به طرف مقابل، منافع خود را تأمین کنند.

۱۷- وظیفه ما آن است با استعانت از خداوند بزرگ و با استقامت و پایداری تلاش کنیم تا نمونه عینی این آیه قرآن کریم باشیم که می‌فرماید: «چه بسا گروهی اندک که بر گروهی بسیار به اذن خدا پیروز شدند».

۵۱

پرسش

به نظر شما چرا قدرت‌های نظامی دنیای امروز کمتر به دنبال تسلط فیزیکی بر سایر کشورها هستند؟

- (۱) رشد آگاهی مردم کشورها و مقاومت در برابر تهاجم نظامی بیگانگان
- (۲) داشتن هزینه‌های بالا برای حضور فیزیکی نیروهای نظامی سلطه‌گران در سایر کشورها
- (۳) همراه داشتن تلفات جانی نیروهای نظامی سلطه‌گران
- (۴) کم هزینه بودن تغییر حکومت‌ها در راستای منافع سلطه‌گران

۵۳

پرسش

به نظر شما اگر در تشخیص دوست و دشمن دچار اشتباه شویم و دوست را دشمن و دشمن را دوست فرض کنیم، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

- (۱) دشمن حتی اگر سال‌ها در چهره دوست ظاهر شود، سرانجام دشمنی خود را نشان داده و ضربه خود را خواهد زد.
- (۲) دشمنان در اثر دوستی هیچ وقت دوست ما نمی‌شوند، بنابراین هیچ وقت دشمن خود را دوست به حساب نیاوریم که ممکن است در پوشش دوست، ضربه سنگینی به ما بزند که قابل جبران نباشد.
- (۳) منافع مادی و معنوی را که در اثر مراوده با دوستان واقعی می‌توانیم به دست آوریم، از دست می‌دهیم.

۵۷

پرسش

چگونه می‌توانیم در فضای سایبر نقش مفید و مؤثری داشته باشیم؟

- (۱) سعی کنیم در فضای سایبر و شبکه‌های مجازی به جای آنکه یک عنصر منفعل باشیم، در نقش یک فرد تأثیرگذار ظاهر شویم.
- (۲) برای اثرگذاری باید سطح معلومات و دانش خود را افزایش دهیم.
- (۳) به جای سرک کشیدن به سایت‌های مبتذل از سایت‌های علمی استفاده کنیم.
- (۴) نکته‌های اخلاقی، علمی و اجتماعی مفید را برای سایر دوستان مان هم ارسال کنیم.

ارزشیابی مستمر

- ۱- فضای سایبر به بازیگران این امکان را می‌دهد که بدون وارد کردن آسیب‌های جسمی و فیزیکی به طرف مقابل، منافع خود را تأمین کنند. (۵/۰ نمره) درست نادرست
- ۲- ارسال ویروس استاکس نت در سیستم هشدار کشور چه نوع جنگی است؟ (۵/۰)
- الف) جنگ الکترونیک   ب) جنگ سایبری   ج) جنگ نرم   د) جنگ سخت
- ۳- هر دفاعی که با بهره‌گیری از سلاح و تجهیزات نظامی صورت می‌گیرد، دفاع ..... و هر دفاعی که بدون استفاده از سلاح و تجهیزات نظامی انجام شود، ..... نامیده می‌شود. (۵/۰)
- ۴- در جنگ‌های جدید تصرف خاک و سرزمین معنا ندارد و هدف اصلی از جنگ‌ها جابه‌جایی ..... است. (۵/۰)
- ۵- تدابیر گوناگونی که از سوی یک کشور برای جلوگیری و مایوس کردن کشورهای دیگر در جهت عملی کردن سیاست‌های تهدیدآمیز آنها صورت می‌گیرد، چه نامیده می‌شود؟ (۵/۰)
- ۶- استفاده از انرژی الکترومغناطیسی با هدف تشخیص، بهره‌برداری و اختلال در طیف الکترومغناطیسی دشمن را چه می‌گویند؟ (۵/۰)
- ۷- به مجموعه‌ای از ارتباطات که از طریق رایانه در وسایل مخابراتی بدون در نظر گرفتن مکان جغرافیایی برقرار می‌شوند، چه می‌گویند؟ (۵/۰)
- ۸- چه چیزی به ما می‌آموزد که حيله‌ها و تهدیدهای دشمنان را بشناسیم و راه مقابله با آن را یاد بگیریم؟ (۵/۰)
- ۹- سه مورد از ویژگی‌های فضای سایبر را بنویسید. (۷۵/۰) (خرداد ۹۵ - تهران)
- ۱۰- دو مورد از آثار و نتایج پدافند غیرعامل را بنویسید. (۱)
- ۱۱- دو مورد از اقدامات پیامبر در هجرت از مکه به مدینه را بنویسید. (۱)
- ۱۲- مهم‌ترین هدف در پدافند غیرعامل چیست؟ (۷۵/۰)
- ۱۳- تفسیر آیه ۶۰ سوره انفال در مورد پدافند غیرعامل چیست؟ (۷۵/۰)
- ۱۴- دو مورد از اهداف عمده جنگ الکترونیک را نام ببرید. (۱)
- ۱۵- وظیفه ما در وضعیت کنونی دنیا در مقابل قدرت‌های بزرگ چیست؟ (۷۵/۰)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۵/۰) ۲ گزینه الف)، (۵/۰) ۳ عامل (۲۵/۰) غیرعامل (۲۵/۰) ۴ حکومت‌ها (۵/۰) ۵ بازدارندگی (۵/۰)
- ۶ جنگ الکترونیک (۵/۰) ۷ فضای سایبر (۵/۰) ۸ پدافند غیرعامل (۵/۰) ۹ ۱) فضای سایبری به بازیگران این امکان را می‌دهد که بدون استفاده از ابزار جنگی، به اهداف سیاسی و فرهنگی خود دست یابند. (۲۵/۰) ۲) فضای مجازی قدرت غیرواقعی به بازیگران کوچک و کم اهمیت می‌دهد. (۲۵/۰) ۳) در فضای مجازی، سرزمین، مکان و موقعیت جغرافیایی طرف مقابل چندان روشن نیست. (۲۵/۰) ۱۰) افزایش پایداری ملی (۲۵/۰) ۲) حفظ جان مردم و کاهش آسیب‌پذیری‌های عمده در جامعه (۵/۰)
- ۱۱) فرستادن مسلمانان به مدینه قبل از رفتن شخص پیامبر (۲۵/۰) ۲) خوابیدن حضرت علی (ع) به جای پیامبر برای فریب دادن دشمنان (۵/۰) ۱۲) به حداقل رساندن آسیب‌ها در سه حوزه تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی (۷۵/۰) ۱۳) هر نوع امکانات نظامی و غیرنظامی را شامل می‌شود و افزایش توان روحی و معنوی نیروی انسانی یکی از مصادیق مهم قوه است. (۷۵/۰)
- ۱۴) ۱) حفاظت از طیف الکترومغناطیسی خودی در برابر جنگ الکترونیک دشمن (۲۵/۰) ۲) رهگیری و بهره‌برداری از امواج الکترومغناطیسی دشمن که به صورت عمدی یا سهوی پخش می‌شود. (۵/۰) ۱۵) با استعانت از خداوند بزرگ و با استقامت و پایداری تلاش کنیم تا نمونه عینی این آیه قرآن کریم باشیم که می‌فرماید: «چه بسا گروهی اندک که بر گروهی بسیار به اذن خدا پیروز شدند.» (۷۵/۰)

کلیدواژه

حضرت فاطمه (س)، شهید ناهید فاتحی، شهید الحام خیام، شهید چمران، شهید خرازی

سایم آموزش

(۱) نمونه کامل زن تربیت شده در دامان اسلام و برخوردار از اخلاق عالی و اسلامی (۲) زهرا به معنای درخشنده و روشن است. (۳) فاطمه در لغت عرب به معنای بریدن، قطع کردن و جدا شدن آمده است. از پیامبر خدا نقل شده است که فرمود: «او فاطمه نامیده شد، چون خود و شیعیان او از آتش دوزخ بریده‌اند.» (۴) از جانب پدرش «ام‌ایبها» به معنای مادر پدر خطاب شد.	۱- حضرت فاطمه
(۱) در سال ۱۳۴۴ در یکی از روستاهای سنندج به دنیا آمد. (۲) در دوران اسارت او را با دست‌های بسته و ناخن‌های کشیده، سرتراشیده و بدن مجروح در روستایی از کردستان به عنوان جاسوس امام خمینی (ره) می‌گردانند. (۳) در آذرماه ۱۳۶۱ زیر شکنجه‌های عوامل وطن فروش به شهادت رسید. (۱) با شجاعت در برابر اشغالگران فریاد می‌زد «مرگ بر صدام». (۲) در ۹ مهر ماه ۱۳۵۹ سه روز پس از اشغال هویزه در حالی که علیه دشمنان اشغالگر شعار می‌داد با تیرمستقیم جنایتکاران متجاوز به شهادت رسید. (۳) دانش‌آموزی نمونه و ممتاز بود که در ایمان، عمل صالح و روحیه انقلابی با وجود سن کم و جثه کوچکش همگان را به تحسین وامی‌داشت.	۲- زنان شجاع و قهرمان ۱) شهید ناهید فاتحی (سمیه کردستان) ۲) شهید سهام خیام (دختری از هویزه)
(۱) در سال ۱۳۱۱ در خیابان پانزده خرداد تهران دیده به جهان گشود. (۲) به همراه امام موسی صدر سازمان اقل را بر اساس اصول و اعتقادات اسلامی پایه‌گذاری کرد. (۳) با کمک تعدادی از نیروهای رزمنده ارتش و سپاه، شهر پاوه را آزاد کرد و کردستان عزیز را از خطر حتمی نجات داد. (۴) در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ به شهادت رسید. (۵) امام خمینی (ره) در مورد چمران می‌فرماید: او در حیات، با نور معرفت و پیوستگی با خدا قدم نهاد و در راه آن به جهاد برخاست و جان خود را نثار کرد. (۱) در سال ۱۳۳۶ در اصفهان دیده به جهان گشود. (۲) در عملیات شکستن محاصره آبادان فرماندهی جبهه دارخوین را بر عهده داشت. (۳) اگر شجاعت وی نبود، عملیات فتح‌المبین با مشکل مواجه می‌شد. (۴) در عملیات والفجر ۸ لشکر امام حسین (ع) تحت فرمان وی توانست لشکر صدام را شکست دهد. (۵) سرانجام در روز ۸ اسفند ۱۳۶۵ در عملیات کربلای ۵ در شلمچه به شهادت رسید. (۶) رهبر معظم در مورد وی می‌فرماید: سردار رشید اسلام و پرچم‌دار جهاد و شهادت بود.	۳- مردان قهرمان ۱) شهید چمران ۲) شهید خرازی

درباره یکی از زنان ایثارگر تحقیق کنید و او را در کلاس معرفی کنید. سیده زهرا حسینی یک کرد ایرانی است که پدر و مادرش پیش از ولادت او در عراق زندگی می‌کردند. او در سال ۱۳۴۲ در آنجا به دنیا آمد. در کودکی همراه خانواده‌اش به ایران بازگشت و در خرمشهر ساکن شدند. او همراه برادر بزرگ‌ترش علی در فعالیت دوران انقلاب و پس آن شرکت کرد. با آغاز جنگ، زهرا حسینی که در آن هنگام دختری هفده ساله بود، خود را در وسط ماجرا یافت... برای ادامه داستان به کتاب «دا» نوشته سیده اعظم حسینی مراجعه کنید.

در مورد یکی از شهیدان یا ایثارگران استان، شهر یا منطقه محل سکونت خود تحقیق و بررسی کنید و او را به سایر دانش‌آموزان معرفی کنید.

شهید حاج حسین بصیر:

در شام غریبان عاشورای حسینی سال ۱۳۲۲ در یکی از روستاهای فریدون‌کنار به دنیا آمد. پس از پایان دوران ابتدایی در امور کشاورزی به پدرش کمک می‌کرد. اول شهریور ۱۳۴۱ برای انجام خدمت وظیفه به تهران اعزام شده و در آنجا به دلیل فعالیت‌های سیاسی و پخش اعلامیه‌های امام خمینی (ره) به پادگان منظریه قم تبعید شد. پس از شروع جنگ تحمیلی عازم جبهه می‌شود و در عملیات‌های فتح‌المبین، بیت‌المقدس، رمضان، محرم و والفجر شرکت کرد. پس از تصرف شهر فاو به فرماندهی محور عملیاتی منصوب شد و در سال ۱۳۶۶ به سمت فرماندهی لشکر ۲۵ کربلا منصوب شد. در سال ۱۳۶۶ در عملیات کربلای ۱۰ در ارتفاعات برفگیر ماروت حضور داشت. در شب عملیات کربلای ۱۰ در ۲ اردیبهشت ۱۳۶۶ بر فراز ارتفاعات ماروت خمپاره‌ای بر سنگر او فرود آمد و به شهادت رسید.

ارزشیابی مستمر

- ۱- شهید سهام خیام دانش‌آموزی نمونه که در ایمان و عمل صالح با وجود جثه کوچکش همگان را به تحسین وامی‌داشت. (۵/۵)
 درست نادرست
- ۲- سمیه کردستان لقب کدام بانوی شهید است؟ (۵/۵)
 الف) شهید ناهید فاطمی ب) شهید سهام خیام ج) شهید مریم فرمانیان د) شهید زهرا حسینی
- ۳- زهرا به معنای ..... و روشن است. (۵/۵)
- ۴- دکتر چمران به همراه امام موسی صدر سازمان ..... را بر اساس اصول و اعتقادات اسلامی پایه‌گذاری کرد. (۵/۵)
- ۵- دکتر چمران در چه تاریخی به شهادت رسید؟ (۵/۵)
- ۶- اولین فرمانده خط دفاعی در مقابل ارتش متجاوز صدام در جاده اهواز آبادان چه نام داشت؟ (۵/۵)
- ۷- بهترین تدابیر نظامی در آزادسازی شهرستان، توسط چه کسی ارائه شد؟ (۵/۵)
- ۸- سخن «او شب‌های جمعه تا بامداد در محراب عبادت می‌ایستاد» در وصف چه کسی است؟ (۵/۵)
- ۹- چرا حضرت فاطمه (س) از جانب پدر بزرگوارشان ام‌اینها نامیده شدند؟ (۱) (خرداد ۹۵-تهران)
- ۱۰- چهار مورد از عملیاتی را که شهید خرازی در آنها حضور شجاعانه داشت، ذکر کنید. (۱) (خرداد ۹۵-تهران)
- ۱۱- برخی از ویژگی‌های شخصیتی حضرت فاطمه (س) را بیان کنید. (۱)
- ۱۲- چرا حضرت فاطمه (س)، فاطمه نامیده شد؟ فاطمه در لغت به چه معناست؟ (۱)
- ۱۳- امام خمینی (ره) پس از شهادت دکتر چمران چه پیامی دادند؟ (۱)
- ۱۴- مقام معظم رهبری در مورد شهید خرازی چه فرمودند؟ (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ درست (۵/۵) ۲ گزینه الف)، (۵/۵) ۳ درخشنده (۵/۵) ۴ آمل (۵/۵) ۵ ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ (۵/۵)
- ۶ حسین خرازی (۵/۵) ۷ حسین خرازی (۵/۵) ۸ حضرت فاطمه (س) (۵/۵) ۹ زیرا پس از فوت حضرت خدیجه، آن حضرت برای پدرش هم دختر بود و هم نقش مادر را انجام می‌داد. (۱) ۱۰ فتح‌المبین (۵/۲۵)، بیت‌المقدس (۵/۲۵)، خیبر (۵/۲۵)، والفجر ۸ (۵/۲۵) ۱۱ نمونه کامل یک زن مسلمان در عفاف، پاکدامنی، حفظ حجاب و پوشش، رعایت حیا و نجابت و عامل به تمام ارزش‌های دین اسلام بود. (۱) ۱۲ در لغت عرب به معنای بریدن، قطع کردن و جدا شدن آمده است. (۵/۵) چون خود و شیعیان او از آتش دوزخ بریده‌اند. (۵/۵) ۱۳ او در حیات، با نور معرفت و پیوستگی با خدا قدم نهاد و در راه آن به جهاد برخاست و جان خود را نثار کرد. او با سرافرازی زیست و با سرافرازی شهید شد و به حق رسید. (۱) ۱۴ او سردار رشید اسلام و پرچمدار جهاد و شهادت بود، که با ذخیره‌ای از ایمان و تقوی و جهاد و تلاش شبانه‌روزی برای خدا و نبرد بی‌امان با دشمنان اسلام، در آسمان شهادت پرواز کرد و بر آستان رحمت الهی فرود آمد و به لقاء الله پیوست. (۱)

مفاهیم آموزش

- ۱) در فرهنگ نامه فارسی به معنی توانا شدن، توانستن، توانمندی و قدرت به رسمیت شناخته شده آمده است.
- ۲) در فرهنگ انگلیسی به «حق و داشتن دیگران به اطاعت»، «حق فرماندهی یا ارائه تصمیم نهایی» و «حق مورد اعتماد بودن» تعریف شده است.
- ۳) اقتدار به معنی آن است که فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که پیش می آید، حرف آخر باشد و دیگران از آن اطاعت کنند.

۱- اقتدار

- ۱) مشروعیت: یعنی شرع و قانون به فرد، گروه یا مجموعه‌ای در نظام حکومتی چنین حقی را داده باشد. در کشور ما مقام معظم رهبری و مسئولان مختلف از چنین مشروعیتی برخوردارند.
- ۲) التزام طرفین: لازم است مردم و حکومت یکدیگر را بپذیرند و محترم بپندارند.
- ۳) تناسب فرهنگی: اقتدار باید متناسب با فرهنگ عمومی باشد.
- ۴) حقانیت: در اقتدار، پایبندی به حق و مبارزه و مخالفت با باطل بسیار با اهمیت است.

۲- مهم‌ترین ویژگی‌های مفهومی اقتدار

- ۱) سیاسی
- ۲) نظامی
- ۳) اقتصادی
- ۴) فرهنگی

۳- منابع اقتدار

۴- با ارزش‌ترین نوع اقتدار، اقتدار در حوزه فرهنگ است، زیرا از یک طرف، زمینه اقتدار در سایر بخش‌ها را فراهم می‌کند و از طرف دیگر فرهنگی که مبتنی بر ارزش‌های الهی، متکی بر تفکر و تعقل و همراه با اخلاق و عمل صالح باشد، در مواجهه منطقی با سایر فرهنگ‌ها هیچگاه احساس ضعف و ناتوانی نمی‌کند.

- ۱) تولید انواع موشک (شهاب، سجیل، صیاد، فاتح و...)
- ۲) پرتاب ماهواره‌های امید، طلوع و فجر
- ۳) تولید انواع زیردریایی و تجهیزات دریایی
- ۴) ساخت ناوشکن ایرانی موسوم به جماران
- ۵) تولید انواع سلاح، تانک، زره‌پوش و...
- ۶) ساخت هواپیماهای جنگنده صاعقه و هواپیماهای بدون خلبان
- ۷) تولیدات بخش الکترونیک شامل رادار، انواع بی‌سیم و...
- ۸) ساخت پروژه‌های عمرانی شامل فرودگاه، جاده، راه‌آهن، سد، اسکله و...

۵- نمونه‌هایی از تولیدات داخلی که مظهر اقتدار دفاعی کشور ماست.

۶- ملت غیور و با ایمان ما مفتخر است که با قطع وابستگی از چنگال مستکبران و غارتگران بین‌المللی، به موقعیتی ممتاز در منطقه و جهان دست یافته و با خنثی سازی انواع توطئه‌ها و فتنه‌های داخلی و خارجی، مسیر پیشرفت و رشد معنوی را می‌پیماید.

فعالیت

نقش هشت سال دفاع مقدس را در اقتدار دفاعی کشورمان بررسی کنید. نیروهای مسلح با تجارب مفیدی که در جنگ تحمیلی هشت ساله اندوخته بودند، به سازندگی میهن و افزایش توان دفاعی و نظامی میهن عزیزمان پرداختند. تولید تجهیزات دفاعی و تلاش فرزندان با ایمان و هوشمند این مرز و بوم چنان عظمت و اُبهرتی ایجاد کرده که موجب ترس و بازدارندگی متجاوزان و توطئه‌گران از هرگونه اقدام علیه تمامیت ارضی کشور ما گردیده است.

شکار هواپیمای فوق پیشرفته جاسوسی آمریکا (RQ ۱۷۰) در سال ۱۳۹۰ توسط یگان سایبری سپاه پاسداران با همکاری ارتش جمهوری اسلامی ایران را به عنوان یکی از نمونه‌های اقتدار دفاعی کشور بررسی کنید. هواپیمای پیشرفته جاسوسی آمریکا در آذرماه ۱۳۹۰، که با اطلاعات جمع‌آوری شده مشخص شد قصد نفوذ و جاسوسی بر فراز کشورمان را داشته است، پس از ورود به فضای شرق کشور، در کمینگاه الکترونیکی نیروهای مسلح قرار گرفت و با حداقل خسارت در ایران به زمین نشاند شد. این هواپیما از جهت نوع ساخت و پوشش، رادارگریز است. این اقدام هوشمندانه چنان بر سران آمریکا گران آمد که رییس جمهور آمریکا درخواست استرداد آن هواپیما را داد و تهدید کرد که برای برخورد با ایران همه گزینه‌ها روی میز است. نکته غرورآمیز این است که به گفته کارشناسان، پهبادهای آمریکایی فقط به دست ایران شکار شده است.

به نظر شما نقش مردم در تقویت اقتدار دفاعی کشورمان چیست؟ حضور گسترده مردم در انتخابات اقتدار ملی ایران را افزایش می‌دهد و در سرمایه‌گذاری جمهوری اسلامی ایران تأثیر زیادی دارد. حضور گسترده مردم نشان می‌دهد که جمهوری اسلامی مستقل است و مردم از نظام حمایت می‌کنند. ملت غیور و با ایمان ما مفتخر است که با قطع وابستگی از چنگال مستکبران و غارتگران بین‌المللی به موقعیتی ممتاز در منطقه و جهان دست یافته است.

ارزشیابی مستمر

۱- امام خمینی (ره) راه نجات را در خوداتکایی و خودکفایی در عرصه نظامی و دفاعی می‌دانستند. (۵/۰ نمره)

درست نادرست

۲- جمله «لازم است مردم و حکومت، یکدیگر را بپذیرند و محترم بپندارند» مربوط به کدام یک از ویژگی‌های مفهومی اقتدار است؟ (۵/۰)

الف) مشروعیت   ب) التزام طرفین   ج) تناسب فرهنگی   د) حقانیت

۳- پرتاب ماهواره امید نوعی اقتدار ..... است. (۵/۰)

۴- کانون بروز و ظهور استعداد های ناب ایران اسلامی ..... بود. (۵/۰)

۵- در فرهنگ نامه فارسی به معنی توانا شدن، توانستن و توانمندی است. (۵/۰)

۶- در دوران قبل از پیروزی انقلاب امور نظامی و دفاعی کشور عزیز ما در جهت اهداف و منافع چه چیزی بود؟ (۵/۰)

۷- با ارزش‌ترین نوع اقتدار کدام است؟ چرا؟ (۱) (خرداد ۹۵ - تهران)

۸- اقتدار به چه معنی است؟ (۱)

۹- منابع اقتدار را نام ببرید. (۱)

۱۰- ویژگی‌های اقتدار را بیان کنید. (۱)

۱۱- سیاست‌های دفاعی ایران اسلامی بر چه محورهایی استوار است؟ (۱)

۱۲- شعار دفاعی کشور ما چیست؟ (۱)

۱۳- دو نمونه از تولیدات داخلی را که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیز ماست، بنویسید. (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ درست (۵/۰) ۲ گزینه (ب)، (۵/۰) ۳ دفاعی (۵/۰) ۴ جنگ تحمیلی (۵/۰) ۵ اقتدار (۵/۰) ۶ سیاست‌های استعماری بیگانگان (۵/۰) ۷ حوزه فرهنگ (۲۵/۰)، زیرا از یک طرف اقتدار فرهنگی، زمینه اقتدار در سایر بخش‌ها را فراهم می‌کند و از طرف دیگر فرهنگی که مبتنی بر ارزش‌های الهی، متکی بر تفکر و تعقل و همراه با اخلاق و عمل صالح باشد، در مواجهه منطقی با سایر فرهنگ‌ها هیچگاه احساس ضعف و ناتوانی نمی‌کند. (۷۵/۰) ۸ فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که پیش می‌آید، حرف آخر باشد و دیگران از آن اطاعت کنند. (۱) ۹ سیاسی (۲۵/۰)، نظامی (۲۵/۰)، اقتصادی (۲۵/۰)، فرهنگی (۲۵/۰) ۱۰ (۲۵/۰) ۱۱ مشروعیت (۲۵/۰) ۲ التزام طرفین (۲۵/۰) ۳ تناسب فرهنگی (۲۵/۰) ۴ حقانیت (۲۵/۰) ۱۱ بر محورهایی همچون خوداتکایی (۲۵/۰)، استقلال (۲۵/۰)، تولید داخلی (۲۵/۰)، تأمین امنیت منطقه (۲۵/۰) ۱۲ ما قصد کشورگشایی و تجاوز به حریم سایر کشورها را نداریم اما به هر تجاوزی قاطعانه پاسخ می‌دهیم. (۱) ۱۳ تولید انواع موشک شهاب، سجیل، ناقب (۵/۰) و پرتاب ماهواره‌های امید، طلوع و فجر (۵/۰)

کلیدواژه

حصارت مرزی، عوارض زمین، جهت‌یابی، سلاح انفرادی، قلق‌گیری

مفاهیم آمیخته

۱- توانمندی‌های رزم انفرادی، مجموعه روش‌ها و مهارت‌های مصون ماندن از خطر آسیب دشمن است که شخص چه در زمان دفاع و چه در هنگام حمله آنها را به کار می‌برد.

- (۱) به کلیه پستی و بلندی‌های سطح زمین **عوارض زمین** گفته می‌شود.
  - (۲) میزان پستی و بلندی‌های زمین یا ارتفاع تمام نقاط، نسبت به **سطح مبنا** اندازه‌گیری می‌شود. سطح مبنا، سطح آب‌های آزاد بین‌المللی است که صفر در نظر گرفته می‌شود.
  - (۱) بلندی‌ها، مانند کوه و تپه
  - (۲) گودی‌ها، مانند دره، شیار و گودال
  - (۳) همواری‌ها، مانند دشت و جلگه
  - (۴) آب‌ها، مانند اقیانوس، دریا و دریاچه
- (۳) **عوارض طبیعی**: عوارضی است که انسان در ایجاد آن دخالتی نداشته است.

۲- عوارض زمین

- (۴) **عوارض مصنوعی**: عوارضی است که انسان در ایجاد آن دخالت داشته باشد مانند آبادی‌ها، راه‌ها، پل‌ها،
- (۵) **کوه**: به برآمدگی‌هایی که از محیط اطراف خود حداقل ۶۰۰ متر بلندتر باشد، کوه گفته می‌شود. اگر چند کوه به هم پیوسته باشد، به آن رشته‌کوه می‌گویند.
- (۶) **تپه**: زمین‌های شنی یا خاکی برجسته‌ای که بلندی آن کمتر از کوه است و ارتفاع آن از ۱۵۰ تا ۶۰۰ متر است.
- (۷) **خاکریز**: در مناطق باز و دشت‌ها، جهت در امان ماندن از دید و تیر دشمن، به وسیله ماشین‌آلات راه‌سازی خاک را به ارتفاع حداقل ۲ متر در جلوی نیروی‌های خودی جمع می‌کنند که به آن خاکریز می‌گویند.
- (۸) **هوز**: ماندن آب روی زمین را هوز یا ماندآب می‌گویند. علت ماندن آب در یک محیط، نفوذناپذیری لایه‌های زیرین خاک است.

(۱) یافتن جهت‌های جغرافیایی را **جهت‌یابی** می‌گویند.

- (۲) **جهت‌های اصلی**: شامل جهت‌های چهارگانه شمال، جنوب، مشرق و مغرب است.
- (۳) **جهت‌های فرعی**: به جهت‌هایی گفته می‌شود که بین چهار جهت اصلی واقع شده‌اند.
- (۴) اصول جهت‌یابی به وسیله قطب‌نما و یا به وسیله گیرنده‌های دستی جی‌پی‌اس به راحتی و با دقت بسیار زیاد، انجام می‌شود.

۳- جهت‌یابی

- (۵) جهت‌یابی به کمک خورشید: خورشید هر روز صبح تقریباً از سمت مشرق طلوع و در آخر روز از سمت مغرب غروب می‌کند و چون ایران در نیم کره شمالی زمین واقع شده است، اغلب در هنگام ظهر، خورشید در نیمه جنوبی آسمان است و سمت جنوب را نشان می‌دهد.
- (۶) جهت‌یابی به کمک شاخص: پس از نصب شاخص، انتهای سایه آن را با سنگ علامت‌گذاری می‌کنیم. پس از بیست دقیقه محل جدید را دوباره علامت‌گذاری می‌کنیم و طوری می‌ایستیم که پای چپ روی نقطه اول و پای راست روی نقطه دوم باشد، روبه‌روی ما شمال و پشت سر ما جنوب خواهد بود.
- (۷) جهت‌یابی به کمک ستاره قطبی: در نیم کره شمالی، ستاره قطبی با دقت بسیار زیادی جهت شمال جغرافیایی را نشان می‌دهد. دب اکبر به مجموعه‌ای از هفت ستاره گفته می‌شود که در آسمان به شکل ملاقه دیده می‌شوند. اگر فاصله دو ستاره لبه آبریز ملاقه را یک واحد در نظر بگیریم و آن را ۵ برابر در همان مسیر ادامه دهیم، به تک ستاره‌ای پرنور می‌رسیم که ستاره قطبی است و اگر به سمت آن بایستیم، رو به جهت شمال ایستاده‌ایم.
- (۸) جهت‌یابی به کمک ماه: دو سر هلال ماه را با خط فرضی به یک‌دیگر وصل می‌کنیم و امتداد می‌دهیم. اگر شکلی شبیه به حرف لاتین p شود، در نیمه اول ماه و اگر شبیه حرف لاتین q شود، در نیمه دوم ماه قرار داریم. سطح برجسته (محدب) ماه در حالت p جهت مغرب و در حالت q جهت مشرق را نشان می‌دهد.

۴- اندازه‌گیری تقریبی مسافت یا فاصله بین دو نقطه را **تخمین مسافت** می‌گویند.

روش تخمین مسافت: فاصله دو نقطه روی نقشه به سانتی‌متر $\times$ مخرج مقیاس = فاصله افقی همان دو نقطه بر روی زمین

- (۱) سلاح باید قبل از تیراندازی بازدید شود.
- (۲) هنگام تحویل گرفتن یا تحویل دادن باید از خالی بودن آن اطمینان حاصل کنید.
- (۳) از هر گونه شوخی کردن با سلاح و نشانه‌روی به سوی دیگران خودداری کنید.
- (۴) با ماشه سلاح نباید بازی کرد.
- (۵) مهمات و فشنگ‌ها را در معرض حرارت شدید قرار ندهید.

۵- اصول ایمنی هنگام استفاده از سلاح

۶- اصول تیراندازی صحیح

- (۱) قلق گیری و نشانه روی دقیق
- (۲) وضعیت صحیح تیراندازی
- (۳) انجام صحیح عمل انگشت روی ماشه
- (۴) تخمین مسافت و تنظیم درجه صحیح اسلحه
- (۵) تیراندازی با آهنگ منظم و مداوم

۷- قلق گیری عملی است که قبل از تیراندازی برای به دست آوردن دقت سلاح انجام می شود.

- (۱) تعداد سه تیر قلق را به دقت به طرف خال سیاه وسط سیبل نشانه روی و شلیک کنیم.
- (۲) محل برخورد سه گلوله را به یکدیگر وصل می کنیم تا مثلثی تشکیل شود.
- (۳) مرکز مثلث را به وسط خال سیاه وصل می کنیم تا قرینه مثلث را به دست آوریم.
- (۴) حال قرینه به دست آمده را به جای خال سیاه وسط سیبل نشانه گیری می کنیم.

ارزشیابی مستمر

۱- به برآمدگی هایی که از محیط اطراف خود حداقل ۶۰۰ متر بلندتر باشد، تپه می گویند. (۵/۰ نمره)

درست نادرست

۲- کدام یک از گزینه های زیر به عنوان سطح مبنا در نظر گرفته می شود؟ (۵/۰)

- (الف) آب های آزاد
- (ب) دریاها
- (ج) کوه ها
- (د) قله کوه ها

۳- به کلیه پستی و بلندی های سطح زمین گفته می شود. (۵/۰)

۴- ماندن آب در روی زمین را می گویند. (۵/۰)

۵- به عملی که قبل از تیراندازی برای به دست آوردن دقت سلاح انجام می شود، چه می گویند؟ (۵/۰)

۶- برای تخمین مسافت تا ۵۰۰ متر از چه روشی استفاده می شود؟ (۵/۰)

۷- یافتن جهت های جغرافیایی را چه می گویند؟ (۵/۰)

۸- علت ماندن آب در محیط هور را بنویسید. (۵/۰)

۹- جهت یابی به کمک سایه شاخص را توضیح دهید. (۵/۷۵) (خرداد ۹۵- تهران)

۱۰- عوارض سطح زمین به چند دسته تقسیم می شوند، برای هریک مثالی بزنید. (۱)

۱۱- جهت های اصلی که در جهت یابی به ما کمک می کند را نام ببرید. (۱)

۱۲- جهت یابی به کمک خورشید را شرح دهید. (۵/۷۵)

۱۳- جهت یابی به کمک ستاره قطبی را شرح دهید. (۵/۷۵)

۱۴- جهت یابی به کمک ماه را شرح دهید. (۵/۷۵)

۱۵- دو مورد از اصول ایمنی هنگام استفاده از سلاح را بنویسید. (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ نادرست (۵/۰) ۲ گزینه (الف) (۵/۰) ۳ عوارض زمین (۵/۰) ۴ هور (۵/۰) ۵ قلق گیری (۵/۰) ۶ یگان صدمتری (۵/۰) ۷ جهت یابی (۵/۰) ۸ نفوذناپذیری لایه های زیرین (۵/۰) ۹ پس از نصب شاخص (چوب یا میله)، انتهای سایه آن را روی زمین با یک سنگ علامت گذاری می کنیم. پس از پانزده تا بیست دقیقه، سایه جدید شاخص را دوباره علامت گذاری می کنیم. حال اگر این دو نقطه را به یکدیگر وصل کنیم و طوری بایستیم که پای چپ روی نقطه اول و پای راست روی نقطه دوم باشد، روبه روی ما شمال و پشت سرمان جنوب خواهد بود. (۵/۷۵) ۱۰ (۱) طبیعی مثل کوه و تپه (۵/۰) ۲) مصنوعی مثل راه ها، پل ها (۵/۰) ۱۱ شمال (۲۵/۰)، جنوب (۲۵/۰)، شرق (۲۵/۰)، غرب (۲۵/۰) ۱۲ خورشید هر روز صبح تقریباً از سمت مشرق طلوع و از سمت مغرب غروب می کند و چون ایران در نیم کره شمالی است، اغلب در هنگام ظهر، خورشید در نیمه جنوبی آسمان است و سمت جنوب را نشان می دهد. (۵/۷۵) ۱۳ در نیم کره شمالی، ستاره قطبی جهت شمال را نشان می دهد. دب اکبر به مجموعه ای از هفت ستاره گفته می شود که در آسمان به شکل ملاقه دیده می شود. اگر فاصله دو ستاره لبه آبریز ملاقه را یک واحد در نظر بگیریم و آن را پنج برابر در همان مسیر ادامه دهیم، به تک ستاره ای پر نور می رسیم که ستاره قطبی است و اگر به سمت آن باشیم رو به شمال ایستاده ایم. (۵/۷۵) ۱۴ دو سر هلال ماه را با خط فرضی به هم وصل می کنیم، اگر شبیه P شد، نیمه اول ماه هستیم و سمت برجسته محدب جهت مغرب را نشان می دهد. اگر شبیه q شد، نیمه دوم ماه هستیم و جهت مشرق را نشان می دهد. (۵/۷۵) ۱۵ (۱) سلاح باید قبل از تیراندازی بازدید شود. (۵/۰) ۲) هنگام تحویل گرفتن یا تحویل دادن سلاح از خالی بودن آن اطمینان حاصل کنید. (۵/۰)

کلیدواژه

تصادفات جاده‌ای، حوادث طبیعی و غیر طبیعی، خونریزی خارجی، محل مصدوم

مفاهیم آموزشی

- ۱- حوادث طبیعی: حوادثی که انسان در به وجود آمدن آن نقشی نداشته باشد؛ مانند: زلزله، سیل، طوفان، بهمن، سونامی و...
- ۲- حوادث غیرطبیعی: بعضی از حوادث، در اثر اعمال انسان‌ها اتفاق می‌افتند، مانند حوادث صنعتی، آتش‌سوزی‌های خانگی، تصادفات جاده‌ای و...

- (۱) عامل انسانی: خستگی، عدم مهارت کافی در رانندگی، عدم توجه به علائم راهنمایی و رانندگی و...
- (۲) وسیله نقلیه: مثل مشکلات فنی، عدم رعایت استانداردها در ساخت خودرو و...
- (۳) جاده: مثل طراحی و ساخت غیر اصولی جاده، کمبود علائم و نشانه‌های راهنمایی و رانندگی، عدم نگهداری و تعمیر جاده و...

۳- عوامل مؤثر در بروز تصادفات جاده‌ای

- (۱) آتش‌نشانی (۱۲۵)
- (۲) هلال احمر (۱۴۷)
- (۳) اورژانس (۱۱۵)
- (۴) نیروی انتظامی (۱۱۰)

(۱) تماس با مراکز امدادی و امنیتی

۴- مهم‌ترین اقداماتی که در هنگام بروز تصادف باید انجام داد

(۲) کمک به افراد حادثه دیده

(۳) مراقب باشید که این حادثه منجر به تصادف دیگری نشود.

۵- برای ایجاد آتش سه عامل اکسیژن، ماده سوختی و حرارت لازم است. بنابراین برای جلوگیری از گسترش آتش‌سوزی باید یکی از این عوامل را حذف کنید.

- (۱) از نگهداری مواد آتش‌زا و تهیه و ساخت وسایل آتش‌بازی خودداری کنید.
- (۲) مواد آتش‌زا و انفجاری را حتی به مقدار بسیار کم، در جیب لباس و کیف خود حمل نکنید.
- (۳) هیچگاه از الکل، بنزین و سایر مواد با درجه اشتعال زایی بالا، برای روشن کردن آتش استفاده نکنید.
- (۴) از پرتاب مواد آتش‌زا مانند فشفسه و... بر روی درخت‌ها، بام‌ها و ایوان‌های منازل که از عوامل عمده بروز آتش‌سوزی است، خودداری کنید.

۶- اقدامات پیشگیرانه برای آتش‌سوزی

(۵) از برپایی آتش در معابر باریک و در نزدیکی پست‌های برق یا ایستگاه‌های کاهش فشار گاز پرهیز کنید.

(۱) آتش، خیلی سریع انتشار می‌یابد، بنابراین بلافاصله آتش‌نشانی و در صورت وجود مصدوم، اورژانس را خبر کنید.

(۲) ظرف مشتعل را حرکت ندهید. شعله را با شن، نمک، پتوی نمناک یا با پوشش‌های دیگر خفه کنید.

(۳) سعی کنید که افراد را از ساختمان بیرون ببرید.

(۴) دستمال را خیس کنید و آن را جلوی بینی و دهان خود بگیرید.

(۵) در زیر دود سینه خیز بروید.

(۶) اگر لباس شما آتش گرفت. توقف کنید و روی زمین غلت بخورید تا خاموش شود.

۷- در صورت آتش‌سوزی

(۱) ارائه خدمات امدادی در هنگام بروز حوادث و سوانح طبیعی

(۲) ارائه کمک‌های اولیه در حوادث غیر مترقبه به وسیله امدادگران

۸- جمعیت هلال احمر

۹- منظور از کمک‌های اولیه، کلیه اقداماتی است که برای کمک به شخص آسیب‌دیده، بلافاصله پس از بروز حادثه و قبل از رساندن او به مرکز درمانی یا رسیدن تیم امدادی توسط یک فرد آموزش دیده انجام می‌شود.

۱۰- یکی از مهم‌ترین مراحل کمک‌های اولیه، کنترل علائم حیاتی و عوامل تهدیدکننده حیات است که شامل تنفس، نبض، فشار خون و درجه حرارت می‌شود.

۱۱- اگر در خونریزی، خون از بدن خارج شود و به بیرون بریزد، به آن خونریزی خارجی می‌گوییم. برای کنترل آن مؤثرترین روش فشار مستقیم و بالا نگه داشتن عضو است.

۱۲- حمل مصدوم عبارت است از انتقال مصدوم به روش صحیح از محل حادثه به محلی امن یا به مراکز درمانی.

- ۱۳- نکات مهم در پانسمان یک زخم
- ۱) از پانسمان استریل یا بسیار تمیز استفاده کنید.
  - ۲) سطح زخم را به وسیله پانسمان به طور کامل بپوشانید.
  - ۳) باندپیچی را وقتی انجام دهید که خونریزی به وسیله پانسمان قبلاً کنترل شده باشد.
  - ۴) باند را بیش از حد سفت یا شل ننیدید.
  - ۵) نوک انگشتان دست و پاها را آزاد بگذارید.

- ۱۴- در سوختگی‌های سطحی کمک‌های اولیه‌ای
- ۱) مصدوم را از نظر آسیب دیدگی‌های دیگر بررسی کنید.
  - ۲) پس از حادثه محل سوختگی را به مدت ده تا بیست دقیقه داخل ظرف آب سرد فرو ببرید یا آن را زیر دمای ملایم آب سرد قرار دهید.
  - ۳) اگر پوست تاول زده به آن دست نزنید و آنها را نترکانید.
  - ۴) ناحیه سوخته شده را با یک پانسمان خشک و استریل بپوشانید.

۹۶

تحقیق کنید

سیل در کشور ما هر ساله خسارات زیادی و گاهی تلفاتی را به وجود می‌آورد. تحقیق کنید قبل، حین و پس از وقوع سیل چه چیزهایی را باید بدانیم و چه کارهایی را در خانه و مدرسه می‌توانیم انجام دهیم. به برخی اطلاعات و امکانات مثل جعبه کمک‌های اولیه مجهز شویم، نزدیک‌ترین مراکز امداد و نجات را شناسایی کنیم، محل سکونت و مدرسه‌مان را خوب بشناسیم، راه‌های خروج را بررسی کنیم، در هنگام زلزله ترس و دست‌پاچی را کنار بگذاریم و از امکاناتمان بهترین استفاده را بکنیم، پس از زلزله محل را (چه مدرسه و چه خانه) ترک کنیم. آب، برق و گاز را قطع کنیم و....

۹۷

پرسش

به نظر شما کدام یک از عوامل فوق تأثیر بیشتری در حوادث جاده‌ای کشور ما دارند؟ چرا؟ عامل انسانی، تحقیقات نشان داده است که در ۹۷/۵ درصد تصادفات، تأثیر عامل انسانی وجود داشته است. بیشترین تأثیر مربوط به بی‌توجهی راننده به مقررات است.

۹۸

فعالیت

تعداد کشته‌های حوادث جاده‌ای سال گذشته را از اینترنت استخراج کنید و راه‌های کاهش تلفات را بررسی کنید. در سال ۹۴ برابر آمار ۱۰ ماهه پزشکی قانونی، بیش از ۱۴ هزار تن در تصادفات کشته شدند. برای کاهش تلفات باید مقررات راهنمایی را جدی بگیریم. دولت باید کارخانه‌ها را موظف کند تا اتومبیل‌هایی با ایمنی بالاتر بسازند و....

۹۹

تحقیق کنید

درباره نکات ایمنی که در خانه باید رعایت شود، تحقیق کنید و از اعضای خانواده بخواهید که کارهای لازم را برای پیشگیری از آتش‌سوزی انجام دهند.

- ۱) در رختخواب سیگار نکشیم.
- ۲) از سیم‌های ساییده شده استفاده نکنیم.
- ۳) مواظب بچه‌ها باشیم.
- ۴) وسایل گرم‌کننده را حداقل ۱ متر با پرده فاصله دهیم.
- ۵) کپسول آتش‌نشانی داشته باشیم و....

۱۰۱

آیا می‌دانید که

شعبه‌های جمعیت هلال احمر در سراسر کشور، به مردم، کمک‌های اولیه را به صورت رایگان آموزش می‌دهند؟ بله، هر ساله این سازمان برای آگاهی مردم کلاس‌هایی را در این زمینه برای یادگیری فراگیران انجام می‌دهد.

درباره روش های آتل بندی، تحقیق و آنها را با یکی از دوستان خود تمرین کنید. برای تحقیق بیشتر به مطالعه کتاب های کمک اولیه مراجعه کنید. می توانید با استفاده از چوب و باند، آتل بندی را تمرین کنید.

ارزشیابی مستمر

۱- آتش خیلی سریع انتشار نمی یابد، بنابراین با حفظ خونسردی آتش را خاموش کنید. (۵/۰ نمره)

درست

نادرست

۲- کدام یک از موارد زیر جزء عوامل مهم در بروز حوادث جاده ای است؟ (۵/۰) (خرداد ۹۵-تهران)

(ب) وسیله نقلیه

الف) عامل انسانی

(د) هر سه مورد

ج) جاده

۳- وصل کنید. (۷۵/۰)

۱۴۷۰

• آتش نشانی

۱۱۵۰

• هلال احمر

۱۲۵۰

• اورژانس

۴- یک سازمان مهم امداد رسان در حوادث را نام ببرید. (۵/۰)

۵- یکی از مهم ترین مراحل کمک های اولیه کنترل چه چیزی است؟ (۵/۰)

۶- هنگام شکستگی، در صورتی که عضو آسیب دیده خونریزی نداشته باشد، باید چه اقدامی انجام دهیم؟ (۵/۰)

۷- حمل مصدوم چیست؟ (۷۵/۰)

۸- ۴ مورد از اقداماتی را که در زمان بروز آتش سوزی باید انجام داد، بنویسید. (۱) (خرداد ۹۵-تهران)

۹- حوادث طبیعی و حوادث غیر طبیعی را باهم مقایسه کنید. (۱)

۱۰- دو مورد از وظایف سازمان هلال احمر را بنویسید. (۱)

۱۱- منظور از کمک های اولیه چیست؟ (۱)

۱۲- خونریزی خارجی چیست و چگونه می توان آن را کنترل کرد؟ (۱)

۱۳- چه نکاتی را در پانسمان و باندپیچی یک زخم باز باید رعایت کرد؟ (۱)

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ نادرست (۵/۰) ۲ گزینه (د)، (۵/۰) ۳ آتش نشانی: ۱۲۵ (۵/۰)، هلال احمر: ۱۴۷ (۵/۰)، اورژانس: ۱۱۵ (۵/۰)

۴ هلال احمر (۵/۰) ۵ علایم کنترل کننده علایم حیاتی و عوامل تهدید کننده حیات (۵/۰) ۶ باید آتل ببندیم (۵/۰)

۷ عبارت است از انتقال مصدوم به روش صحیح از محل حادثه به محل امن (۷۵/۰) ۸ ۱) بلافاصله آتش نشانی و در صورت وجود مصدوم، اورژانس را خبر کنید. (۲) ظرف مشتعل را حرکت ندهید (۳) سعی کنید که افراد را از ساختمان بیرون ببرید. (۴) به هیچ وجه وارد ساختمان آتش گرفته نشوید (۵/۰) ۹ حوادثی را که انسان در به وجود آمدن آن نقشی نداشته باشد مثل زلزله و سیل، حوادث طبیعی (۵/۰) و حوادثی که انسان در به وجود آمدن آن نقش دارد، حوادث غیرطبیعی می گویند، مثل آتش سوزی، تصادفات جاده ای. (۵/۰) ۱۰ ارائه خدمات امدادی در هنگام بروز حوادث (۵/۰)

ارائه کمک های اولیه در حوادث غیر مترقبه (۵/۰) ۱۱ کلیه اقداماتی است که برای کمک به شخص آسیب دیده بلافاصله پس از بروز حادثه و قبل از رساندن او به مرکز درمانی انجام می شود. (۱) ۱۲ اگر در خونریزی، خون از بدن خارج شود و به بیرون بریزد (۵/۰)، مؤثرترین آن ها فشار مستقیم و بالا نگه داشتن عضو است. (۵/۰) ۱۳ ۱) از پانسمان استریل یا بسیار تمیز استفاده کنید. (۲) سطح زخم را به وسیله پانسمان به طور کامل بپوشانید. (۵/۰)